

DOMBOK 1789

Ala:81

Aé: Jag har sett igenom denna dombok 2 gånger

Första gången för att leta fram ett mål, som har samband med nämndemannen Petter Lind, Överby och Renshogen

Andra gången i juli 2016 för att gå igenom hela domboken. Behåller tidigare gjorda noteringar.

Sid 1 Renoverad Dombok för Tanum och Vette häraders vinterting.

VINTERTINGET 23 mars 1789 på gästgivargården Hede

Målen i början handlar om testamenten.

Sid 23

No 20 Ett antal Tanumsbor, bl.a. furir **Jonas Ehnebohm på Hede gästgivargård** ber att få en **sockenhantverkare** strandsittaren Anders Andersson på Grebbestöd.

Sid 25

No 21 Fourieren och gästgifwaren på härwarande **Hede gästgifwaregård** Wälmanhaftig Jonas Ehnebohm, kärar efter föregången instämning, till sjutsbonden Sören Johansson i Öfre Säm, påståendes att som denne sednare uppå budskickning förleden gårdag, att sig wid gästgifwaregården med häst till sjutsning inställa, wägrat att en sådan dess skyldighet fullgjöra, det måtte han härföre med laga ansvar och böter anses, och det så mycket mer, som han skall förut på samma sätt wisat tredsko och ej hörsammat på budskickning sig till sjutsning Ny sida sjutsning inställa, så wäl som ärsättning för skada och kåstnad yrkas.

Parterne woro wid uprop ömsom personligen närwarande och företrädde, då wid kärandens yrkande af stämningspåståendet, swaranden Sören Johansson hwarken kunde förneka att han under öfrige sjutslaget är till sjutsning anslagen, ej heller att han förleden gårdag försummat, på undfångit bud sig wid den tillsagde sjutsningen att inställa, utan sådant fastmera tillstod, sökandes allena föregifwa, att dess husbonde Lieutenanten Herr Gustaf von Stahlen. honom från sjutsningsbeswäret fritagit, det han dock icke på något sätt kunde wisa. TingsRätten finner alltså den tilitalade sjutsbonden Sören Johansson wara dermed beträdd att wärkeligen hafwa försummat den sjutsning, hwarom han blifwit upbådad, hwarföre han alltså likmätigt 28 Cap: 7 § Bygn.B:n fälles att böte Tjugufyra skil:r till Tre skiftes och skall dessutan med andra 24 skil:r, återbetala käranden dess härwid förordsakade utgifter.

För öfrigt åtwarnas swaranden att sig hädanefter uti dess skyldighets fullgörande med mera hörsamhet skicka, såframt han icke will att dess försummelse **skall i tweböta ligga**, ther han framdeles vidare dermed beträdes.

Sid 29 *Aé: Om norska arméns infallande hösten 1788.*

Tyvebräns kricket

No 24 Företogs jämwäl härstädes, likmätigt Konungens Befallningshafwandes ankomne skrifwelse under den 14de nästwekne Februarii och till följe deraf utfärdade allmänne kundgjörelser, nu å Första Tingsdagen wid upläsande af hitsände Förteckningar öfwer de gårdar och andre pålagor, **som norska Arméen sidstledne höstas, dels låtit utskrifwa och dels annars uttaga hos innewanarne här i orten**, att likasom med häradsboerne i Qville och Bullaren förut skjedt, äfwen höra allmogen och öfrige innewanare i härwarande Wätte och Tanums härader.

Sedan den Tingsökande menigheten sig till stor mängd församlat hade, uplästes uti deras närwaro Konungens Befallningshafwandes äfwanförmälte skrifwelse, hwarefter det tillsades, att de hwilka såsom Fullmäktigar wid detta tillfälle af de hemmawarande woro deputerade, borde sig tillkännagifwa, då sig anmälte: För Wätte härad och Hogdals sockn, Sven Björnsson i Stora Hogdal, Olof Jörnsson i Nordby uppegården och Johannes Olsson i Svinesund, efter företedde skriftelige Fullmackter. För Lommelands sockn, Hindric Sörensson från Svefwane wid Änneröd, som ock wiste skriftelig Fullmakt: För Näsing sockn likaledes Hans Ericsson i Össby: För Skjee sockn, Halvord Hansson i Hästeskje, Olof Olsson i Mardal, nämndemannen Hans Trulsson i Blåskog, och Torsten Olsson i Stora Rogstad, samt Nils Carlsson i Liveröd, Jacob Björnsson i Öfre Helskår, nämndeman Gustaf Trulsson i Buvall och Nils Hansson i Östre Bugar, desse alle efter Fullmackter, men härförutan anmälte sig från samma sockn, närwarande Engelbrecht Mattisson i Tjöstad, Jon Halvordsson

dersammastädes, Hans Olsson i Öster Folkestad, Eric Olsson, Eric Hansson och Anders Ericsson i Väster Folkestad samt Christen Clavesson dersammastädes, Mattis Olsson och Anders Sigfridsson i Grålös, Olof Björnsson i Liveröd, herr styckjunkaren Carl Fredric Rehnström för Ejgst, och Bryngel Johansson i Hedängen. Inställandes sig personligen Directeuren herr Johan Niclas Tengman från Flateby och handelsmannen herr Thalenius Christman från hemmanet Mellby: För Tjernö sockn, Jonas Jonsson från Torgonön, som förewiste Fullmakt. Från Tanums härad, Lurs sockn. Anders Asgudsson i Gissleröd, efter Fullmakt: anmälandes sig från samma sockn dessutom såsom närwarande, Anders Olsson den äldre i Torbal, Anders Andersson dersammastädes, Olof Larsson, Anders Nilsson och Engelbrecht Nilsson i Backa, Anders Andersson i Elofsröd, Nils Olsson i Siverbo, Anders Andersson dersammastädes, Anders Svensson i NorrEk, Jören Engelbrechtsson i Östby, Hans Nilsson dersammastädes och Hans Jönsson i Björnimb: För Tanums sockn

Sid 31

sockn, anmälte sig såsom närwarande Pehr Christophersson i Fossum, Olof Svensson i Ryland, Hans Olsson i Tannam, Olof Davidsson i Greby, Sven Hansson i Nedre Rungstång, Olof Andersson i Stora Ryland,, Olof Hansson i Store Anerås. Anders Larsson i Gustorp, Anders Larsson i Utby, Johannes Olsson i Ejgde, Olof Hansson i Bräcke?, Hans Pehrsson i Nästegård, Hans Pehrsson i Tegneby, Anders Jacobsson i Skotorp, Anders Olsson i Knäm, Olof Olsson i PrästeSäm, Johannes Jacobsson i Lilla Oppen, Hans Gissleson i Stora Arendal, Lars Olsson i Nedre Knäm, Elias Andersson i Utby, Jon Larsson i Öfwer Knäm, Olof Olsson i Mungseröd, Anders Larsson i Kyrkoryk, Simon Olsson i Stora Ryk, Anders Svensson i Grimsvik, Anders Andersson i Hvarlös, Hans Hansson på Tannams Ödegård.

Af ståndspersoner infunno sig allena, kyrkoherden i Församlingen Herr Gomer Brunius.

Sedan alle hade företräd, öfverlades med dem, om de ansågo för lämpeligt, antingen att innebyggarne jämkä sig emillan inbördes, eller om de annars äskade wärkelig ärsättning, härpå yttrade sig en stor del, att jämkning kunde aldrig wärkställas, utan genom utmätningar, som medtogo? mycken tid mer än wederbörande derpå nu för tiden kunde använda, och fordrade ändock en widlöftig uträkning och jämförelse emillan dem, som lidit minst, mer och mäst, hwar?förutan och då jämkningen skulle skje med waror af hö och hafra, nu och då det bäst behöfdes, föga tillgång därpå skulle finnas, hwadan en sådan jämkning troddes wara omöjelig, men om ärsättning kunde äga rum, woro det ortens innebyggare till en stor lisa och undsättning, som förmenas? lättast kunna intagas af den stora afgång denna lilla ort måst widkännas, då hufwudSumman af hwad till norska Arméen här i orten åtgådt, i öfwerwälgande tages.

Härefter företogos de till verifierande från Konungens Befallningshafwande hitkomne Förteckningar för gärdesleverancerne till norska Arméen, sig slutande för hela Norrwikan på en hopräknad wärderings och hufwudSummaför utgångne waror och penningewärde till SjuTusendeEttHundradeOttatioSju / 7187 / Riksdahl: Fem skilt: 3 r: Specien~~x~~ och sedan häradsboerne blifwit underrättade, att enhwar ägde fritt, deremot påminna, hwad han sanfärdeligen kunde hafwa att anmärka, så uplästes förberörde Förteckning offenteligen uti de delar som härwarande Wätte och Tanums härader egenteligen angå, med genomgående gård från gård tillika med hwad ett hwart hemman utlevererat, hwarunder likwäl ingen påminnelse deremot anmäldes, utan försäkrade de närwarande till slut enhälligt, att wist icke i så måtto något deremot kan wara att århindra, att ju alt hwad ther uptages ofelbart utgådt, derom alltså Bewis å sjelfwa Förteckningarne, kommer att anmärkas, innan de till Konungens Befallningshafwande åter införsändas.

Wid närmare öfwerläggning om ärsättning, sedan jämkning ansågs omöjelig, för äfwanförmälte gärder, förtölo? wäl åtskillige olika århindringar så wäl om ärsättningens nödwändighet, som om den mindre?? billigheten att den begära, men när allmogen och häradsboerne therunder? påmintes, om deras medBröders i Qville och Bullarens härader härom gifne utlåtande och det de widtagit, hwarom Protocollet thäröfr? framtogs och uplästes, stadnade de alla och deruti lika allerunderdånigst, att hemställa denna godtfinnande, äfwensom de jämwäl willigt förena sig med dem i den allerunderdånigste tillförsigt, att då de gjerna eftergifwa och sig afsäga denna ärsättning, bönfalla de om Kongelig Majestäts nådigste afseande?? på denna gräntseort och dess swaga wilkår, till allernådigste lindring på någor annat sätt, hwarigenom innebyggarnes undergång (Aé: Ett tillägg är skrivet i marginalen, men är suddigt och delwis oläsligt) nu? ytterlic? före...??? kan afböjas.

Sluteligen och rå sedermera ej något vidare återstod, kommer detta protocol med de bestyrkte längderne härom att till Konungens Befallningshafwande införsändas.

Sid 33 No 32 Probsten och Kyrkioherden Högwyrdige och Höglärde Herr Fredr. Wingård i Näsinge har låtit inkalla Trumpetaren Olof Kort på Grebbestad, med påstående at återställa

Sid 35 *Aé: En del av texten osynlig vid inbindningen.* Kiäranden en, **före senaste Infall af Norske Trupper på gräntsen, lånt sadel**, hwarjemte Rättegångskostnad sökes.

Parterne tillstades wid uprop, å kde sidan Nämдемannen Bengt Eriksson i Mellegården och sden personligen, tillkännagifwandes käranden at sadelen blifwit lämnad sden. utaf herr Lieutenanten Stiernstolpe?. under det den förre legat å postering wid Hälle och skulle at resa med rapport, då och wid samma tillfälle har Lieutenanten lånt en wid namn Berggren des egen sadel, hwilka icke eller den återlämnats, yrkandes alltså desto mer kde ombudet stämningen? för des hufwudman.

Sden nekar tillmälet annorledes är at han wäl med Courir häst afred? fådt en sadel den omförmälte tid från Helle, men som den blifwit lämnad med hästen på Dyne, hwaröfwer sden gådt till fots neder till Dyne strand wid? landswägen thär han fådt vidare skiuts och ridit till Swinesund dit han jemwäl skulle, samt åter derifrån ända till Wernersborg hwarunder alltid sadel fölgde med hästarne, så påstår han ei kunna sig mera för sadlarne än hästarne å något dera st...? ock derföre yrkas at kden må bewisa at han tagit någon sadel och behållit den, eller ock swarande derifrån wara fri.

Kde ombudet anhåller om upskof med måhlet ärbiudandes sig med ägarne till båda the omförmälte hästar wisa at sden behållit sadelen för at vidare nyttia ifrån Dyne, men säger at desse detta Ting ei kunna införskaffas. I anseende härtill, och swarandens påstående denna sak upskuta till åter företagande nästa SommarTing och 2dra Rättegångsdagen, med föreläggande för Parterne at då wid 2 Rds? wite tillstädeskomma och kden med sine wittnen skiäl och bewis försedd wara. så framt han deraf sig gagna will, hwilket till efterrättelse länder.

Sid 37 *Aé: Svårtolkad text* **Berör Hede gästgiveri. Olycka med vid skjuts av häradshövdingen.**

No 36 Med anledning af hwad som händt domhafwanden då han efter det nästwekne öfwerstående Qwille och Bullarens häraders Winter Ting härstädes skulle härifrån afresa i det at de tå till skiutsning upbådade Pär Christophersson i Foshem och Olof Hansson i Lycke, ankomit med så oförsvarligt seletygg? och kiördon, at de förre warit tillbundne? med widior och segelgarn, samt det öfriga alla betslen med yllna g. Hampeb...?, hwilka ock för den ..feste? hästen wid första af körmng? gådt sönder och såsom i farten

(*Aé: Följande rad är bitwis understruken och bitwis överstruken. Kan ej klart se vad som skall gälla*)
ei kunnat undgå med? skada? uti den? närwarande backe? knappast kunnat hindras ifrån den aldra största olycka med släden och fimber?stangarne? om icke domhafwanden efter ans...? bakifrån genast fådt tillfälle kastat sig ur släden tillika med den som kiörde honom, hade Crono...? herre?? ock Kronolänsman Wälbetrodde Magnus Berggren, såsom, jemte Gästgifwaren på Hede, Fouriern Wäl?marhaftige Jonas Ehnebon båda wid samma tillfälle tillstades, nu inkallat förberörde Pär Christophersson och Olof Hansson, yrkandes å them thet answar hwartill de enligt Lag sig skyldige giordt, anhållandes at detta måhi nu till undersökning företagas måtte.

The tiltalade woro med åkiäranden och Fouriern Ehnebon närwarande som tillkänna gifwa den senare at det warit af det nye anbefalte hållet, hwilket då först skiutsa skulle.

Sid 39

hwadan theraf händt, at the ännu icke fådt theas åke och sehldon i ordning, thärmed han dock beklagar sig at icke alla af de ordinarie skiutsande eller Reserven är ordentel. försedde utan ofta brista, förmodandes at domstohlen derwed tåktes taga någon säker utwäg? och författning.

Swaranderne deremot kunna icke frångå sin underlåtenhet, men försäkrar at om de för denne g. skonas, bättre fullgjöra sin skyldighet. inhämtandes TingsRätten, på efterfrågan at hwarcken någon inmönstring? af nya håillet, eller annan författning blifwit tagen genom kronobetieningen till ordnings winnande, at den nu timade? eller annan olägenhet förekommas kunnat.

Wid öfwerwäggande hwaraf, och den händelises beskaffenhet som nu intrefat, TingsRätten wäl för denna gången will befria swarandene ifrån answar. Men tå det ei allenast är theas och allas skyldighet som till skiuts indelade äro, at med både förswarlige? hästar, åke och kiöredon försedde wara, utan ock Kronobetieningen, med gästgifware, at derå börda?? och inseende hafwa: Altså anser ock TingsRätten nödigt at sådant? en hwar alfwarligen, förståndiga, samt at det i synnerhet åligger Kronolänsman i orten under Gästgifwarens nogaste tillsyn at therå inseende hafwa, thet hwar sin skyldighet fullgör, det icke kan wara at förmoda skier om icke den förre, hwad honom så wäl med den anbefalte munstring? iakttagar och efterkommer. Börandes? Kronolänsman Hellberg som det egenteligen rörer ock nu ei är tillstades, heraf undfå dehl, på det ingen okunnighet härom framdeles förebäras må, hwilket alltså till efterrättelse länder.

Sid 43

No 45 Återkommer mål mot soldaten Jerner om hans **häststölder**.

Sid 53 Här står utslaget. Jerner blev dömd till döden genom hängning, Han skulle i fängsligt förvar sändas till Göteborgs Fästning. Domen som vanligt underställd Kungl. Maj:t.

Sid 63

No 50 Om äganderätten till 1/8del av **Styrsö** i Tjärnö sn

Sid 77

No 57 Fouriern Wälmanhaftige **Jonas Ehnebohm**, såsom **Gästgifware** **uppå Hede** tilltalar Olof Ohlsson på Nedersäm samt Petter Thoresson therstädes, för det desse, då de den 21. sistl. Januari warit tillsagde at skiuttsa, ankommit med aldeles otientlig och för skiutsning odugeligt kiörredskap, och yrkar alltså at swaranderne sådant lagl. omgjälla måtte.

då måhlet företogs, infant sig kden och swarande Olof Ohlsson, tillkännagifwandes den senare, som ock af kden medgifwes, at Petter Thorsson är siuk och sängliggande, at han ei förekomma kan. Men Olof Ohlsson ärkänner genast sitt förseende, som skall härrördt deraf, at sonnen Magnus Ohlsson ei medtagit Betsel utan allenast deras kläppe?grimmer som de wid gårdsbruket nyttia, hwarföre om förskoning denna gången anhålles.

Kden wisar med herr Amiralitets?? Majoren H.M.Kocks lämnade skriftelige bewis af samma dag den 21 sistl:e Januarii, såsom det warit honom som hästarne upbådades at sderne hwilka dagen förut om skiutsen tillsades, icke des mindre ankommit med så eländig redskap som

Sid 79 *Aé: Ändringar med överstrykningar har gjorts, varvid texten inte rimmar. Tillägg mellan raderna gör en del av det skrivna oläsligt.*

Trägrimmor?? och selar sammansatta af widior etc? och äntå welat skiutsen utgiöra, Men hwarwid dock kden tillkännagifwer at Petter den frånwarande Petter Thoresson i synnerhet warit brottslig, och derwid jemwål? wisat upstutsighet, hwadan han tror sig för denna gången allenast böra / vad / Olof Ohlsson angår? hemställa, om han ei des förseelse med warning allenast kunde omgjälla. I anseende härtill finner wäl TingsRätten skiäl at befria sde Olof Ohlsson ifrån Böter efter Lag; Men tå hans fehl ock försummelse är wist? och ärkänt samt icke bör wara utan answar, så, ock på händelse? swaranden icke låter rätta sig genom thes nu ärhållne warning, at hädan efter bättre upfylla sin skyldighet wid skiuts utgiörande, utan dermed äntå beträdes, skall des förseelse i sådant fall ligga i Tweböte. Men Petter Thorsson, såsom nu af siukdoms förfall hindrad äger kden särskilt tilltala om han till hälsan kommer, hwilket till efterrättelse länder.

Sid 95

No 67 Mål där dödsboet efter f. kyrkoherde **Kloth** är instämt. Gäller arrende avseende gården Kroken i Skee. Stämd av landssekreterare Edgren.

Sid 139 Aé: Om TYTTEBÄRSKRIGET. INTRESSANT

Målet har samband med den norska arméns infall. Ett omfattande mål mellan Skees kyrkoherde Gothenius och Befallningsmannen för Norrviken Anders Magnus Greiffe. Jag skriver av delar.

No 79 Probst och Kyrkoherden i Skjee Högårewördige och Höglärde Doctor Herr Johan Gothenius har till detta Ting utvärkat stämning å KronoBefallningsmannen i orten Herr Anders Magnus Greiffe, efter en skrifteligen författad så lydande;

Sid 137 StämningsReqvosition

Med den styrko, som Kongl. Maj:ts BefallningsHafwandes i Götheborg och Bohus län under d:n 2 dennes, uppå mina för af Cronobefallningsmannen Herr And. M. Greiffe, **under Norska tropparnes återmarche** ifrån Länet, til dem uttaget Hö-partie, warföre wedergällning in natura lofwades men sedermera wägrad blifwit m.m. andragne besvär och bemalte Cronobefallningsmans gifne förklaring, meddelte hänwisnings Utslag, mig bereder: får jag i synnerhet, til en början wid begagnandet här af, då det behagat Herr CronoBefallningsmannen uti åberopade och d. 25 Januarii aflemnade utlåtande, i 14de förklaringspuncten **emot mig som Prest och Ämbetsman utfara i de hårdaste, min ära och reputation ytterst förnärmande tilmälen**, härmedelst sådant til lagligt beifrande befordra, och hwadan jag allt därföre finner mig föranlåten, om Wälborne Herr LagMan

Sid 139 *Aé: Delar av texten osynlig vid inbindningen.*

och HäradsHöfdingens utfärdande Laga Stämning? och Kallelse til oftanämnde Herr Cronobefallningsman A:M: Greiffe wördsammast? anhålla, att mig wid nu pågående Winter Ting? med Wätte och Tanums Härader i Hede för ofwantil anmärkta, mot mig a..da?, förgripeliga insimulationer och beskyl..gar?, genmäla och til det Laga answer bef..? som ett så befläckande och wrängt upförande? förtjänar.

Wid målets företagande skall jag haf..? den äran, genom hufwudskrifter och i ...? wid uplysa käromålet.

Förbehåller mig sluteligen, att under rätttegången til godonjuta alla beneficie ...? et processus, samt äfwen sidst erhålla ...ning? för härigenom åstadkommande kostnader?. Skee d. 9 Mars, 1789.

J: Gothenius.

I mål och påstående som äfwanförmäles. Theremot: _:_:_

Sid 141

Aé: Befallningsmantog ut genstämning mot kyrkoherden. Den finns medtagen som bilaga på sidorna 141-143. Prosten Gothenius uppges vara sjuk i "Remittent Feber" och har gett fullmakt till stadssekreteraren i Strömstad Christopher Hellberg att föra hans talan. En skriftlig inläga lämnas, som kan ses på sid 145-149 och är undertecknad av Gothenius.

Sid 141 och 151 Greiffe inlämnar också en skrift, som finns i bilaga på sidorna 151-155. Där står följande.

Sid 151 anförande till Protocollet

Inför Herr Lagmannen och Högtärade domstolen får jag den äran mig såsom kallad och stämd af herr Doctoren, Probst och Kyrckoherden Joh: Gothenius till nu påstående Ting med Wätte och Tanums härader i Hede inställa, för et afgifwet genmäle för hwad jag d. 25 Januarii sidstl:ne i 14de förklaringspuncten mot honom hos Konungens Befallningshafwande anfördt, deruti han förmenar sig wara af mig angrepen till ära och reputation, och har denne sak sin uprinnelse från det hö samt Fourage de norska eller danska hos honom uttagit under åter marchen till Norrige, hwarom herr Doct:n, Probst och Kyrckoherden sökt wilja af mig haft sin årsättning genom utslag hos höga landshöfdinge ämbetet, hwarifrån saken blifwit remitterat till högt:de domstolen; I anseende till at detta med mera som

Sid 153

finnes omnämndt i samlingarne som warit hos Länets respective Befallningshafwande, har jag nödga/t/s å herr Doct:n Probst och Kyrckoherden hos Herr Lagmannen mig utvärckad vise versa stämning derutinnan, at,

samma handlingar nu upwisas, samt stånda mig till laga answar för de theruti mot mig hafda mindre lämpelige utlåtelse och obefogad Rättegång samt ytterst öpen talan uti alt hwad med thenne sak kan hafwa gemenskap och ärsättning för åbrackte kostnader; Men innan jag skrider i hufwudswaromålet, och då herr Doct:n Probst och Kyrckoherden som handlingarne wisar, utfarit i nog obetäncksamma utlåtelse, som med dess ämbete ei står at förenas såsom en rättskaffens Prästeman och svensk

Ny sida

swensk undersåte, hwilcken nu finnes ehuru lagligen kallad från warande, så förbehåller jag mig i ödmjukhet icke dess mindre få åtniuta hwad lagen i 15 Capit: 1 § RättegångsB:n föreskrifwer, samt imedlertid och så wida detta lagsens Rum icke kan mig willfaras, derutinnan, at, herr Doct:n Probst och Kyrckoherden kan nu tillstådes komma, at de inkallade wittnen för döds fall skull på Ed måtte blifwa afhörde, hwilka äro herr Ryttnästaren Wälborne Carl Fried: von Diederichs, klockaren P. Ryberg, Nils Torstensson i Döltorp, Elias i Sörwalex, nämdemännen Gustaf Trulsson i Buwal och Hans Olsson i Böö samt snickaren Jonas Kilström från Lifweröd.

Med förbehåll af högt:de domstolens gunstiga tillåtelse underställer jag , huru wida thet kan wara herr Notarien och stads

Sid 155

Secreteraren Christopher Hellberg som nu anmält sig såsom herr Doct:s, Probstens och Kyrckoherdens fullmäktig tillåtit at få utföra någon sak för andra när han icke gjordt sig stabil dertill genom Frequenterande af Kongl. HåfRätterne, icke eller torde hända kunna prestera tilstånd dertill. Öfwer alt detta afwaktas ett gynsamt utslag. Hede Tingsställe d. 27 Martij 1789.

And.Mag.Greiffe

Sid 157

Aé: Vittnen skulle höras. Greiffe anförde jäw mot pastor Ramn, som Gothenius kallat som vittne, men jäwet godtogs inte.

: _:_ Emot alle de andre wittnen, war ej något jäfshinder att andraga, utan förekallades de derefter och sig instälde, gingo Eden, århindrades om angelägenheten att rent tala sanningen, och derpå hwar för sig berättade som följer:

Kärandens Wittnen

Imo: Vice Pastorn herr Carl Rahinn: Tillkännagifwer, att han tager uppå dess nu aflagde Ed, dess förut afgifne skriftelige Attest, hwilken utur de Remitterade och hos Konungens Befallningshafwande wäxlade? handlingar uplästes, så lydande:

Aé: Vittnena Rahm och Melander hördes. De hade båda tecknat ner sina berättelser, som lästes upp och beedigades. De finns som bilagor och betecknas som N:o 1 och N:o 2. Jag skriver av deras vittnesmål.

Sid 159

N:o 1

På anmodan af Herr Doctor Gothenius, att tillstyrka för sanning och rätt anförä och bekänna, hwad jag sedt och hört, rörande saken emellan honom och Herr Befallningsmannen Greiffe: afgifwer jag i korthet följande berättelse:

Imo den **24de sidstl:ne September**, då **fjendens Landstigning skedde wid Kroksstrand**, ankom mot aftonen herr Krono Befallningsmannen Greiffe, tillika med skrifwaren Fr: Tengner hit til Prästegården och med förlägenhet förfrågade sig hos Herr Doctoren, huru han wid detta tillfälle skulle förhålla sig angående **wårdKasorne om de nu skulle itändas eller ej**, och om Norskan äro at anse med denna landstigning antingen såsom wänner eller fiender, hwarom han i sin willrådighet begärte underrättelse af Herr Doctorn, den han gaf vittnesbörd, at wara en uplyst man, då Herr Doctorns utlåtande war, at de aldrig kunna anses såsom wänner då de komma sådan wäg intill oss med full Krigsrustning och at således de **uprättade wårdkasor redan hade bordt wara itände**, hwarefter Herr KronoBefalningsmannen skyndade sig från Prästegården och sade sig härom skola foga instalt (*Aé: Det står inte anstalt*).

2do Sedan Prinsarne och deras talrika följe, som dagen derefter ankommo til Prästegården och här höllo hus öfwer natten, den 26 Septembr wid middagstiden aftågade, kom samma dag efter middagen Öfwerste

Stricker med 2000 man till häst och fot, och wid nemnde Öfwerstes och officerarnes inträde i salen, lät han Herr Doctorn förstå at han wille hafwa qvarta (*Aé: Det står inte qvarter*) för sig och sit folck samt foder för hästarne. Herr Doctorn tillböd honom, och de öfrige, rummen, så långt de räckte til, men ursäktade sig, at ej kunna uplåta något foder mera. Öfwersten begynte då **ifrigt tala om Konungens nyckel**, och således fant Herr Doctorn rådeligast, at öfwerlämna sig til deras

Sid 161 *Aé: Text osynlig vid inbindningen.*

deras behag. Under denna långwariga inqvartering ifrån den 26. till den 29. September, skedde ännu större förödelse på lifsmedel, gärdesgårdar och foder m.m.

3tio Söndagen d. 28. Sept: då alla winklar och wrår i Prästegården woro upfylte med ofwannemnde manskap, och flera? Poster emellan Prästegården och Kyrckan utsatte, och då? jag skulle gå i Kyrckan at förrätta GudsTjensten, tältalade Herr Doctorn mig med desse ord: Var idag oförskräckt och frukta intet. Jag förrättade ock GudsTjensten uti sin tillbörliga ordning, och med frimodighet uti fjendens närwaro och har Herr Doctorn aldrig med större wälbehag ansedt mitt förhållande än denna gång. Såsom han ock för det jag samma gång, på hans alfwarliga tillsägelse upläste swenska Krigsbönen, betygande sin fulkomliga förmöjelse med en särskilt present; hwilken jag för åtskilliga wid tillfälle omtalat.

Samma dag efter Gudstjenstens slut framträdde Herr Doctorn på golfwet i Choret, och talade med församlingen, och kunde jag icke annat inhämta än en upmuntrande föreställning till Församlingens Inwånare, at icke öfwergifwa hus och hem, hålst det blifwit berättadt Herr Doctorn at flere åboer i församlingen wid dessa grannars ankomst tagit till flykten och lämnat hustrur och Barn samt deras ägendom uti faran hwaraf de samme ock funnit mera skada, än om de, såsom många andra warit hemma, wisat sig höflige och tjenstaktige.

4to den 8. sidstl. November, kom Herr KronoBefallningsmannen tillika med KrigsCommissarien Kofot och Lieutenant Pripp, samt 2ne Norske Dragoner till Prästegården, då Herr Doctorn blef tilsagd, at icke allenast uplåta 4 skepp. hö och 4 Tunnor hafre, som gård efter pålysning, utan ock 50 skepp:d hö och 16 Tunnor hafre. de af Herr Doctorn förebrakte ursäkter kunde icke hjelpa; Men Herr KronoBefallningsmannen lofwade at skaffa Herr Doctorn så mycket och godt hö igen at föras hit, weckan derpå, utaf de resterande i Qville sockn eller ock på hwad tid Herr Doctorn det åstundande.

Måndagen den 10. November såg jag under det jag kom från en ämbetsförrättning några wäpnade Dragoner komma till Prästegården som talade med Mamselle Göransson angående foder det de dock icke bekommo, sedan ladorne blifwit tillspikade efter utförsien af mer än 20 skepp:d hö dagen förut som war söndagen.

5to Sedan socknestämman om landwarn war om nyårs

Sid 161

nyårsdagen utlyst i Skee Kyrcka, höll jag på anmodan af Herr Doctorn, hwilcken för opasslighet skull icke förmåtte wara tillstädes, både då och nästföljande söndag eller den 4. Januarii, då sockestämman gick uti werckställighet, från Prädikostolen tal till församlingen, rörande nödwändigheten och nyttan af en sådan Inrättning samt med de förbindeligaste intryck upmuntrade Församlingens Inwånare härtill. Jag hörde ock flere gånger Herr Doctorn härtill öfwertalat sina åhörare, då de woro i Prästgården och yttrade han största missnöije öfwer den egenhet, som allmogen wisade wid sjelfwa socknestämman utan afseende på alla de rörande och öma föreställningar, som Herr Majoren, Baron Lillje, samt flere gjorde och yrkade för dem.

Då sidsta socknestämman den 11. Januarii, i denna sak skulle hållas, lät Herr Doctorn under påstående opasslighet inlämna skrifteligen sina tanckar, hwilcka jag tydeligen upläste och hwaruti den ömaste upmuntran g/i/ordes till församlingen, at frivilligt accedera? till gränters försvar.

Alt detta warder til sanfärdigt bewis lämnat.

Skee Prestg. den 16. Februarii 1789.

Carl Rahm

Pihl. M:ex v. Pastor

Sid 157

Efter upläsande hwaraf, wittnet uppå Herr Befallningsman Greiffes fråga, om Herr vice Pastorn wet, huruwida Herr Befallningsmannen, wid det tillfället han åtföljde de norska, sökte att uttaga Foder och twinga Herr Doctorn dertill? Swarade, att sådant kan Herr vice Pastorn icke säga. På kårande Fullmäktigens tillfrågan, yttrade wittnet widare, att Herr Befallningsmannen wid omförmålte tillfälle, ankommit till Skjee Prästgård i följe med **norska KrigsComissarien Kofoth och Lieutenant Pripp**, och wet att Herr Befallningsmannen icke hade annat ärende den gången. Härwid intalar Herr Befallningsman Greiffe, att Kofoths

och Prippts ärende war att uttaga Foder, och att de tagit honom med för att wisa dem wägen, hwari han måste åtlyda öfwermackten, men ingalunda har han derwid sökt biträda dem med något twingande åtgärd, dock ärkanter Herr Befallningsmannen att hafwa warit på låftet under det Lieutenant Pripp ännu war der

Sid 159

der, det han allena säger hafwa skjedd för ro skuld, läggandes äfwen dertill, att de norske hade äfwen tagit honom med sig till Herr Doctor Gothenii försäkran om Liqvidation för hwad som uttogs.

2do Herr Häradskrifwaren Mellander: Förklarar äfwen, att han under dess nu aflagde Ed, åberopar sanfärdigheten af dess förut afgifne och bland de Remitterade handlingar befintelige skriftelige Attest, hwilken derutur uplästes ord från ord så lydande:

Sid 161

N:o 2

Under det jag förleden den 7. Novebr undfick besök af Herr KronoBefallningsmannen

A:M:Greiffe i sällskap med norska Lieutenanten Pripp, ytrade sig bemälte Herr Befallningsman at dagen derpå med förr nemnde Lieutenant resa till Skee Prästgård, at til norska Troupparnes behof uttaga femtijo skepp:d hö, och 20 Tunnor hafre, sedan flere hemman både i Qville, Tanums, Bullarens och Wette härader icke lefwererat dem påbudne gärden, hwarunder jag anmodades samma dag möta på Skee, men mitt ytran-

sid 163

yttrande blef derwid at det wore synd öfwer Herr Doctors swära medfart härutinnan. och at jag icke i sådant ärende wille möta den dagen, som ei heller skedde, hwarå Herr Befallningsmannen åtsade at han får taga gärdens fyllnad där den kan fås, både på Skee, Blomsholm och Flateby, hwars ärsättning skulle ske af de då ineståendes lefveranser.

Andra dagen eller söndagen wid min ankomst till Skee Kyrcka, fick jag ärfara, at flere Kärror stod läste med hö wid Prästegårdens lador, hwarmed affarten genast skedde; hwar och en wid Kyrckan stående, före Gudstjenstens början, ömkade sig mycket deröfwer, at så tillgådt med Herr Doctors fourage, att han får alt för mycket lidande deraf, detta warder sannfärdigt intygat Rellen d. 9. Februarii 1789.

H:S: Mellander

Sid 159

Men Herr Häradskrifwaren lägger härtill på tillfrågan af Herr Befallningsmannen Greiffe, att han ej vidare wet, om någre Dragoner warit med Lieutenant Pripp fölgacktige, än att det så omtaltes. Wet ej mera. Upläst och ärkändt.

Swarandens Wittnen.

Imo: Ryttmästaren Herr Carl Fredric Diederichs: Ingifwer dess wittnesmål skrifteligen författat, så lydande:

Sid 163

N:o 3

Att Högwälborne Herr Baron Major Otto Lillie, den dagen som socknestämman hölts i Skee Kyrckia med Skee och Tjernö församlingars Invånare, för att om en fri Corps eller landtvärds uprättande, en stund förut i Skee Prästgård författade på Papper ett tal til jnnvånarne i desse församlingar, för Herr Doctor Probstens och Kyrckioherrden Gothenius till deras uppmuntran för at ingå i denna eller förut nämde Desein som en war af Herrar StåndsPersoner ansågo högst nödvändig, med anmodan til bemelte Herr Doctor och Prost som Kyrckioherrede i församlingen ! at samma tal upläsa, emottog och låfvade; men icke fullgjorde utan endast uples? på Predikstolen Hans Kongel: Mayes:ts allerNådigste förordnande för wälbemelte Herr Baron Major Lillie jämte nu warande Herr Landshöfdingen och Lagmannens Mycket gynnsamma, samt ömma föreställning därutinnan till alla i Länet warande Inbyggare: hwarefter hann nembl. Herr Doctor Gothenius nedgick af Predikostolen til Altaret der han blef, spaserande fram och åter med alt stillatigande, utan at någon gång göra sig den mödan at med ett enda ord til Församlingen tala uti denna omnämde sak, änn mindre göra försök, tillstyrckia församlingen ingå uti den för thenna GräntseOrten så angelägen som Högst Nödvändig anstalt, hwilket ej kunde undergå Min och förmodel:n de fleras upmärksamhet. Detta will och kann jag med liflig Ed intyga när sådant påfordras, försäkras af Bastekierr d: 14: Martij 1789.

C: Diederichs.

Sid 159

Förklarande Herr Ryttmästaren, att detta är hwad han på dess aflagde Ed kan intyga, men yttrade derhos att han icke egenteligen wet det omrörde talets innehåld eller hwad det annars war för ett document, hålst han allena såg, att Herr Baron Lillje skref på ett Papper och sedan öfwerlämnade detsamma till Herr Doctor Gothenius, som det emottog, och Wälbemälte Herr Baron derwid yttrade, att samma torde wara lämpeligast att upläsa. Wet ej mera. Upläst och widkändt.

2do: Kläckaren Pehr Ryberg; Säger att han ej kan minnas, om Herr Doctor Gothenius, under hela norska Armeens derwaro, warit uti kyrkan någon gång, mindre?? den dagen det af Befallningsmannen angifne talet om de norska, skolat skjedt, då wittnet af andre kyrkoförrättningar warit hindrad, att gifwa ackt derpå. Wet ej mera. Upläst och widkändt. N:o 3:o

Uppslag 165 höger sida

3tio Nils Torstensson i Döltorp: gifwer tillkänna att han plägar sitta på läckaren och skall dessuitan wara lomhörd, dock så mycket han kunde fatta af talet, gick det derpå ut, att **Församlingen förmantes, att ej wara rädda utan blifwa wid sine hemwister, då de norska icke gjorde dem något ondt** med tillägg att de woro grannar. Wet ej mera. Upläst och widkändt.

4to: Elias Olsson i Sägvallex: Gjör aldeles lika berättelse med nästföregående. Upläst och widkändt.

5to: Nämдемannen Hans Olsson i Bö: Bestyrker under dess aflagde Ed sin bland de Remitterade handlingar förut afgifne skriftelige Attest, som derutur uplästes, så lydande:

Uppslag 165 vänster sida

N:o 4

Den 24 September sidstledne, landsteg de danska Troupparne, och söndagen derpå efter Gudstjenstens slut som wice Pastoren Herr Carl Ram förrättade, kom Herr Doctor Gothenius fram på gålfwet i Kyrckan samt yttrade till allmänheten desse orden, at thet är beskjedligt at J nu kommit till Kyrckan och må J icke wara rädd för the Norrska, ty de äro våra grannar, och ej ämnad gjöra oss något ondt: Hwarföre wi få gå dem till handa, som till bewis lemnas. Wetteland den 22. December 1788.

Gustaf Trullsson. Hans Olsson

Nämдемән

Till wittne

C:W: Granck?

Uppslag 165 höger sida

Och hade han sedermera ingenting vidare derwid att tillägga. Upläst och widkändt.

Härunder gafs tillkänna, att nämдемannen Gustaf Trullsson i Buvall, som underskrifwit samma Attest med nästföregående wittne, nu icke är tillstädes.

6to: Snickaren Jonas Kihlström: Intygat, att han samma söndag, det af Herr Befallningsmannen mot Herr Doctor Gothenius angifne tal af den sednare skjedt till allmogen, har warit i Skjee Kyrka, ther jämwäl många af norska Krigsfälket äfwen infunno sig, då Herr Doctorn med ett tal förmante Församlingen, att wara wid sine hus och icke hafwa någon fruchtan, den danska Krigshären wille allena gå igenom Landet och endast för betalning begärte hwad de behöfde, hwarwid Herr Doctorn wände sig till de närwarande norska, som med jakande instämde dermed. Wet ej mera. Upläst och widkändt.

Parterne tillfrågades theruppå, om the än vidare hade några flere skjäl och omständigheter att andraga, hwarpå the förklarade, att the nu icke hafwa några sådane.

Sid 167

sådane att anmäla, utan hemstälde kärkeFullmäktigen Herr Secreteraren Hellberg, om icke honom måtte tillåtas med dess sluteliga påstående, å dess hufwudmans wägnar skrifteligen få inkomma. Hwartill nu wid dagens slut honom uppå begäran anstånd bewiljades tils i mårgon.

: : : : : _

Aé: Härefter presenterade alla som varit deltagande i målet sina ersättningsanspråk.

Sid 173

No 78 Mål som berör Jon Olsson på **Rossö**.

Sid 235

No 108 Till TingsRätten ingafs och offentligten uplästes efterföljande skriftelige inlaga:

Sid 231

S:T: Till TingsRätten

Emedan wj undertecknade tillika med alla andra i vår sochen äro ålagde at **wjd Hogdahls giästgifwaregård ligga på hålskjuts efter Jour**; Ty nödgas wj inkomma til Loflige Tings Rätten med ödmjuk förfrågan om icke Hällö bygden eller desse trenne gårdar kunde slippa denna börda, och dett af följande grunder: J denna winter då föret merendels varit ganska godt, har

Sid 233 *Aé: Texten vid inbindningen delvis oläslig.*

den här på Gräntsen af Kongl. Majest..? tilförordnade **Recongnischerings Corps wistats på våra** gårdar mer än 14 dagar då wj nödgades skjutsa dag och natt och som desse herrar snart låwat komma igien blifwer det på samma sätt, 3ne st. wärfware äro nu här som dageligen yrkar? skjutsning, Kongl: Expresser kommer som oftats, utom Tull=betjäning som dagelig reser; Lägger man nu till att ankomne resande ifrån och til Norjet icke håller kan nekas hästar när de äro ricktigt Förpassade: Så kan af desse anförde riktige skjäl, högthärade domstols rättwisligen finna, att wi i denna swåra tiden och stora foderbrist omöjeligen kan utstå? med att utom alt detta äfwen måste wara wid holskjutsen, fördenskuuld anhollo wj ödmjukeligen om Loflige Tings Rättens utslag, i detta för oss så granlaga ämnet, då wj med bifogande af den samma kan gå med beswär derom til högre ort, Men när wintren tager slut kan wj inttet andraga denna holskjutsen.

Ny sida

När våra Creatur dör bort så blir gårdarne obrukade, hwilcket wj äro försäkrade på at vår nådiga Konung aldrj tillåter.

Truls T:S:S: Jonson
I Knarråhs

Helena Jonsdotter
H:S:D: I Hällö

Anders Person

A:P:S: i Öster Hällö

Olof Christopherson
O:C:S: i Åberj
Nils Hanson
N:H:S: Jbidem
Lars Bengtson
L:B:S: jbidem

Men som hwad härutinnan anmält och sökt blifwit

Sid 237

blifwit, rörer rubbning och minskning uti den allmänna hållsjuts inrättning, som först i denna månad påbuden blifwit; Så kan TingsRätten sig nu icke härmed befatta, utan blifwa sökanderne härmed förwiste till Herr KronoBefallningsmannen Greiffe i orten, som äger detta ärende, hos Konungens Befallningshafwande att föredraga med skjälén thertill, samt thess närmare förordnande therom utwärka. Kunnandes TingsRätten likwäl icke undgå att anmärka, det hela denna ort för det närwarande, genom allmän foderbrist är stad uti den swåraste belägenhet i anseende till sine hästars och andre kreaturs bärning, att i den delen, knappast hwad någon minnes, sämre tilstånd någon tid varit.

Sid 237

Aé: TYTTEBÄRSKRIGET.

No 109

: : : _

Aé: Återkommer målet mellan kyrkoherde Gothenius och befallningsman Greiffe, varvid Gothenius' ombud inger en lång skrift, som är undertecknad av kyrkoherden och som häradsrätten frågar Greiffe om han vill svara på. Greiffe uppger att han på grund av ämbetssysslor inte nu har tid att avge något svar. Texten fortsätter

Sid 247

sysslor och förrättningar emedan han hädanefter i dag, har att fullgjöra en anbefalt Auction på CharactersBygningen å LieutenantsBostället Tretteland, i mårgon söndag och är ej mer än han då hinner hem, om måndagen är Påstdag, då en angelägen ämbetes Påst ej får försummas, Tisdagen har Herr Befallningsmannen upbördsmöte, onsdag och Torsdagen en Båtsmans marche att expediera och ombestyras samt att då tillika resa till Qviström, för att der om Fredagen efter ordres inställa sig hos Konungens Befallningshafwande wid en anbefalt sammankomst med innewånarne af Norr- och Sunnerwikans Fögderier så att han knappast förr än först i derpå följande wecka kan hinna tillbaka, då han tror att detta Ting allaredan lærer wara slutat; Och som Herr Befallningsmannen förmodar sig nu hafwa wisat, det han på all den förberörde tiden, föga har någon enda ledig stund, så hemställer han, om icke till dess slutpåståenders afgifwande i denna sak, må lämnas honom råderum till snart infallande laga Sommar Ting och den dag domstolen då behagar utsätta.

Detta anstånd sökte wäl kårandeFullmäktigen Herr Secreteraren Hellberg att bestrida; men emedan de af Herr Befallningsmannen Greiffe anmälte förhinder af trågne ämbetesförrättningar äro upenbare och öfwerskrida detta Tings slut, när det ock icke kan betagas den ena parten att begagna samma rättegångsförmån, som den andra; ty anser tingsrätten skjäligt, af sådan anledning det begärte anstånd att bewilja, och fördenskuld upskjuter detta mål till desse häraders nästa Laga Sommar Ting härstädes och Fjerde dagen, då Herr Befallningsmannen bör wara redo, att dess sluteliga anförande härutinnan ofelbart afgifwa, då ock Parterne, wid dem hwardera förelagt 2 rdrs wite böra sig här åter inställa och domstolens närmare åtgärd afwackta.

Efter afkunnande häraf, gaf Herr Secreteraren Hellberg emot upskofwet dess missnöje tillkänna.

Sid 249

Aé: Här förekommer några mål, som berör baron Otto Lilje på Mjölkeröd. Tycks avse betalning av vissa bönders landskyld.

Sid 251

Mål 115- 28 mars

Sid 255

No 125 Krav på betalning för **auktionsinrop** på Grebbestad ställs mot Jonas Eriksson på **Runnö**??
(Aé: Svårtytt)

No 130

*Aé: Ett mål, som gäller obetalt **auktionsinrop** på Hofsäter den 18 april 1788. **Gästgivaren på Hede Jonas Ehnebohm** företräder kårandesidan.*

Sid 257

Aé: Svårläst text.

No 131

Widare lagförer Comissarien och Kronolänsman Wälbetrodde Magnus Berggren genom **Fouriern Wälmanhaftige Jonas Ehnebohm** Anders Ohlsson den yngre i Torball för obetalt Jnrop å E..gal..s?? **Auction** den 25 Juni? förledet år : : : _

Sid 263

No 141 KronoRättaren Simon Mattisson ifrån **Kihl** har inkallat samtel. åboerne uppå Ressö: Nils Ohlsson den yngre och Anders Trulsson på Norgården, Harald Jonsson derstädes, Jon Ohlsson och Enkan Christens Ohlsdotter på Uppegården, Hans Andersson, Nils Larsson, Mårten Larsson på Nedergården samt Erick Hansson på Millangården tilltalandes dem alla för försummat Kronoskiuts anskaffande, efter förut skiedd upbodning, trenne särskilte gånger i sidstledne höst i då **anbefalte TågMarcher wid Skiälleröds Giästgifwaregård**, hwarföre ei mindre ansvar än Rättegångskostnad påstås.

: : : at försummelse skall händt den 7 ock 12 Novembr för antågande Norske Trupper och sista gången

Sid 263

den 9. Decembr då herr Capitainen Tholanders Commendering anlände; Men härtill swaras af **de tilltalade enhälligt at de aldrig till denna skiuts blifwit upbådade**: : :

Aé: Eftersom sjukdom åberopades, så att alla berörda inte var tillstädes, uppsköts målet till sommaringets första rättegångsdag.

Sid 281 Mål 168- 31 mars

Sid 311 Mål 174- 31 mars

No 174 Redovisning av Kungl. Maj:ts utslag i målet mot slaktaren Anders Olsson på **Långön** utanför Strömstad för hans våldsamma behandling av **SmåHans**, som sedan dog. Det tidigare utdömda hårda straffet hade sänkts. Han blev dömd till böter.

Sid 317 och 319

*Aé: Här förekommer flera mål om betalning av **auktionsinrop**, som skett på **Skälleröd** den 23 april 1788.*

Sid 321

På TingsRättens Wägnar
Efter Högwederbörligt Förordnande
O.Greiffenschutz

Härefter tilträdde ordinarie domhafwanden domstolen, och fullföljde det öfriga Tingsarbetet:

No 199

: : :

Sid 323 *Aé: **Nya nämndemän till tingsrätten.***

No 200 *Aé: Nämndeman Hans Olson i Bö för Tjärnö sn ber på grund av ålder att få sluta som nämndeman. I hans ställe utsågs Nils Hansson i Ytre Buar, ”som jämväl äger allmänt godt låford om sig, samt nödig skickelighet till en slik syssla”.*

No 201 *Aé: Nämndeman Jon Olsson i Kalleby hade avlidit. I hans ställe utsågs sonen Johannes Jonsson.*

Sid 341 Mål 209- 2 april

Sid 353

No 230 Handlar om obetalda fordringar, bl.a. om ett **auktionsinrop** på **Hede gästgivaregård** år 1785.

Sid 355 Behandlas flera **obetalda auktionsinrop**.

Sid 355

Mål nr 242 är sista målet vid detta ting.

Sid 357 **SAKÖRESLÄNGD**

Sid 359 **UPPBUDS- OCH LAGFARTSPROTOKOLL**

Stora Holma fasta bild 1840

Sid 383 **FÖRMYNDERSKAPSPROTOKOLL**

Sid 389 **INTECKNINGSPROTOKOLL**

Jag såg igenom hela protokollet men fann inget om Lind.

Sid 417 **SOMMARTING** den 12 maj 1789 på gästgivargården Hede *SÖNDAGET DELAR FATTAS*
Aé: Våldigt dåligt skrivet protokoll i början ~~SÖNDAGET~~

Sid 421

No 4 Härefter låto åboerne på **Nöddön**, Jöran Heljesson, Lars Andersson, Hans Tomasson, Daniel Nilsson och Nils Nilsson, ingifwa och upwisa denna TingsRätts utdrag af domboken och utslag wid nästledne års sommarTing den 19de Junii 1788; uti den då förehafde twist emillan dem och deras grannar i **Yttre Buar**, som då genom ingången Förening blifwit afslutad, och dymedelst emillan Parterne

Sid 423

Parternes båda hemman en wiss Rågång och skilnadsdele för framtiden fastställd, med hwilken Rågång Nöddö åboer nu begära till deras framdeles säkerhet få lagfara, för att till ewärdeligt bestånd derå winna laga upbud och Fasta. Men emedan den åfwan förmälte Rågång, förut wid denna domstol, under twistig fråga anhängig warit, och rätta jordägare genom godwillig Förening sig emillan sjelfwa i densamma afgjort, så att TingsRätten på oryggelig grund af 20 Cap: RgsB:n densamma åfwen antagit, Ty anser TingsRätten, sökanderne böra trygga sig wid den såmedelst wundne säkerhet och att therförutan ingen annan kan lagligen göras behof; Som alltså till beskjed och efterrättelse meddelas.

Sid 427

No 8 *Aé: Här återkommer målet från vintertinget mellan rättaren Simon Mattisson i Kil och åboer på Resö. Resöborna inger följande skrift:*

Sid 425

S:T: Till TingsRätten

udi uppskiutne sacken till dätta Laga sommar Ting och förste Rättegångsdagen till beswarande får wi udi största ödmuckhet anhålla nu som Tillförmne om befrielse för sådant Tillfällen / eller tillmälen..? som så möcket? mera at Krono Rätaren Simmon? Mattisson i Kill med de flere hans medhjälpare icke skall kunna wissa någon Ricktig anationsLängd eller styrcko, antingen till däm som siussat hafwa eller för döm int siussat hafwer och Licka wäll anklagar KronoRätaren Simon Mattisson oss för stridande och Prompt ud förer 3ne datomar Nämbl. den 7de Nowemb war Ett sådant förskräckelighet härrans stärmwäder at icke knapt någon mäniskia kunnat framkomma öfwer siön med en ledig får?kåst Långt mindre at komma till lans med hästar d. 12te dito är oss aldeles obekant och wj aldeles icke har fädt något bud ifrån KronoRätaren därom alt så får wj begifwa oss till d. 9de Decemb. udi den Reena förklaring som fler kan intyga, at den samma dagen eller d. 9de war wij på Skiällaröd efter länsmans Hålbärns årder med höö till den swänska inkafwarilet? ifrån Lifwen och Fräcknes hästfälc. Så möcket mera än där

Sid 427 *Aé: Text försvinner vid inbindningen.*

dät aldeles ossanning at wj har fät något befa..? den dagen till siuss/
alerödmiuckaste befrielse för sådant anklagande.

AltSå anholer wj

Nils Olsson Jon Olsson Anders Trulsson
Harall Jonsson alla på Resse åboande

Sid 427

Efter upläsande hwaraf, åkäranden Simon Mattisson

Sid 429

Mattisson tillkänna gaf, att han nu till Tinget låtit inkalla såsom wittnen Anders Olsson den yngre i Torbal och Olof Hansson i Hogar, hwilka nu äro närwarande och han alltså anhölt måtte förekallas och höras på Ed, hwarföre desse på tillsägelse sig instälde, ojäfwade gingo Eden och warnade wittnade som följer:

1mo: Anders Olsson den yngre i Torbal; Att Olof Nilsson på Strand, då han förut eller den 6te sidstledne Novembr. hade i witnets åhöro blifwit anmodad, att upbåda Rissöboerne, hwartill han emottagit skriftelige ordres skrefne af Länsman Hellberg, samt undfick nije öre för beswäret, men wet ej om eller när budet kom till dem. Upläst och widkändt.

2do: Olof Hansson i Hogar: Intygar, att **den 9de och 10de nästledne Novembr.; som war en söndag och måndag, hade norska Troppar ankommit**, som Rättaren omtalat, att Rissöboerne skulle sjutsa, men som de icke kommo, måtte både wittnets Fader och Lursängsboerne ined flere antaga sjutsen i stället, dock wet wittnet icke om Rissöåboer fädt så tidigt bud, att de kunnat komma. Upläst och widkändt.

Åkäranden Simon Mattisson hade sedermera icke flere skjäl och bewis att förete, utan påstod att swaranderne för uteblifwandet måtte till böter fällas. Men swaranderne åter anhöllo om befrielse, hwaröfwer sedermera afkunnades

Ny sida

des efterföljande

Utslag

Alldenstund käranden, hwarken wid förra eller detta Ting med de afhörde wittnen eller annars, i så måttogittat leda käromålet i bewis, att det kan wara wisat, huruwida swaranderne blifwit så tidigt till den åtalade sjutsning upbådade, att försummelsen dem skjäligen tillräknas kan; Fördenskuld och wid sådant förewettande, pröfwar TingsRätten ingen Laglig anledning, att de swarande Rissö åboer, till det yrkade answar och böter fälla, utan blifwa de jämlikt 17 Cap: 33 § RgsB:n således för tilmålet frie.

No 9 Kronolänsmannen Wälackta Anders Hellberg, har genom uttagen och föregången stämning inkallat nedanämde åboer, att answara för försumma **hållskjuts wid Skiälleröds gästgifwaregård** nembl:n: Jon Johansson i Ranebo, Olof Olsson i Torrim och Anders Jonsson i Tormoseröd för försumelse i April månad, men Jon Olsson, änkan Kerstin Olsdöter, Mårten Larsson, Eric Hansson och Anders Andersson på Rissö samt Anders Andersson i Elofsröd i denna eller Maji månad, och jämwäl dessutom Olof Hansson och Elias Hansson i Tvetene, samt Truls Eriksson och Jon Hansson i Öhn, hwilka sidstnämde åboer skola bestrida all skyldighet till hållsjuts hädaneftir ehuru the then i början utgjordt, af den ordsak att de äro **Tågeröds gästgiveri** underlagde.

Wid uprop woro jämte åkärande Kronolänsmannen Hellberg, de inkallade swarander tilstades, af hwilka de sednare androgo Jon Johansson i Ranebo, att han en söndag war wid Tanums kyrka och om måndagen inföll hans tour till hållsjutsen wara med en? häst, hwarom han ej förut war underrättad, och war således Lagligen hindrad från att sig inställa, Olof Olsson i Torrim säger sig hafwa fådt tillsägelse om hållsjutsen Sid 431

hållsjutsen ...?, och dagen derpå då hans börd inträffade begrof han sin hustru. Anders Jonsson i Tormoseröd, tillkännagifwer att Hans i Hogar åtagit sig sjutsningen för honom och att han jämwäl warit instämd, som medgifwes samt att Hans sjutsat Lensmannen?. Åboerne i Öhn åberopa sig, att lika med Tvetane åboer wara underlagde **Tågeröds gästgiveri** och kunna icke förestå mer än en sjutsning, upteendes till bewis derå, denna TingsRätts utdrag af domboken wid HösteTinget d: 29de Novembr. 1773: då de dertill underlagde blifwit; men Rissö åboer anmäla, att de blifwit tillsagde om hållsjutsen till den 6te och 7de Maji, ther the likwäl påstå att hållsjutsen icke warit förordnad längre än till April månads slut, då den borde uphöra, uti hwilket anförande Anders Andersson i Elofsröd jämwäl instämde, påståendes kundgörelsens upwisande. I anledning häraf upwisade Kronolänsmannen Hellberg, Herr KronoBefallningsmannen Greiffes kundgjörelse daterad d: 6: sidstl:e Martii, som blifwit upläst i Lurs kyrka den 22 dito påföljande, om hållsjutsen och att den borde Continuera till Maji månads slut, Mera anfördes icke.

Utslag

I anseende dertill, att Jon Johansson i Ranebo, Olof Olsson i Torrim och Anders Jonsson i Tormoseröd, enligt föregående protocoll, wisat sådane laga hinder för den åtalade skyldighet, som icke bestridas kunnat, samt att Truls Ericsson och Jon Hansson i Öhn redan förut äro gästgifwaresjuts underlagde; kan TingsRätten altderföre, dem icke till det yrkade answar och böter skyldige känna. Men deremot Jon Olsson, änkan Kerstin Olsdöter, Mårten Larsson, Erik Hansson och Anders Andersson på Rissö tillika med Anders Andersson i Elofsröd, som icke gittat upte någre laglige hinder eller skjäl till försummelse, utan allena åberopat sådan ordsak till egenwilligt uteblifwande från hållsjutsen, som utan wärkelig grund warit, skola i följe deraf likmätigt lag 28 Cap: 7 § Byg:nB:n, hwarthera wara fälde att böta enhwar Tjugufyra skil:r, som till Treskiftes gå emillan Konungen, häradet och målsäganden, tagandes sig för vidare försummelse hädaneftir noga tilwara.

Sid 439

No 22

Handlar om husesyn på prästänkegården Övre Ejgst.

Sid 445 13 maj börjar här
Mål 24- börjar med det sökta målet.- Jag printar ut

Renskrift

Den 13 Maji 1789

No 24 Munsterskrifwaren Wälbetrodde Petter Hansson å egne och arfwingarnes wägnar efter dess afledna hustru, påstår efter stämning emot Nämдемannen Anders Peter Lind i Kustorp, det måtte bemälte nämдемan åläggas betala Käranden en skuldfordran stor 900 dr Srmt; eller 150 Rd:r Specie tillika med återstående Ränta och ärsättning för Rättegångskåstnaden.

Wid uprop förekom Käranden genom ombud volontairen Anders Hellberg och swaranden war personligen tilstådes, upwisandes kärandeombudet, swarandens Faders afledne nämдемannen Petter Johansson Linds för denna Kärandens fordran under den 4de Januarii 1779: utgifne skuldebref med derå under samma dato tecknad Löftesupskrift af Pehr Christensson och Anders Olsson i Hud, samt enligt Tings Rättens bewis wid Höste Tinget den 19 Novembr: 1782: Pante= och Inteckning säkerhet i halfwa hemmanet Kustorp, samt ändteligen nuwarande swarandens sluteliga påskrift under den 29de Septbr 1787: att han ikläder sig äfwen förmälte skuld, hwarjämte kärandeombudet äfwen upwisade denna Tings Rätts utdrag af Inteckningsprotocollet wid Höste Tinget den 18de Decembr; nästförledne hwarmed han bestyrkte, att den förut wundne Inteckning uti halfwa Odelshemmanet Kustorp då blifwit förnyad, tillfölje hwaraf nu yrkas dom å swaranden om betalning af hufwudstod, obetalad Ränta och omkåstningar samt 1:4 dr? för Rättegångskåstnaden detta Ting.

Swarande Nämдемannen Anders Petter Lind årkände skuldens richtighet, och hade derwid ej något att inwända, utan allena anhölte om råderum med betalningen.

Utslag

Emedan den åkärade skuldfordran, till dess richtighet är ostridig; Ty dömes swarande Nämдемannen Anders Petersson Lind skyldig, densamma med 150 rdrs hufwudstod, och så mycken Ränta som derföre ännu återstår, utom alla derföre bewisliga omkåstningar samt 40 skil:r för Rättegångskåstnaden detta Ting, att inom Tre månader från denna dag, till Käranden ofelbart gälda och betala eller utmätning derföre undergå, hwarefter och för hwad hos gäldenären kan komma att brista, det är käranden öpet ehwad han sedan will hålla sig till Löftesmännen eller den intecknade Panten

Sid 469

No 47 Mål, som berör Östra **Hemmen** och makarna Ragnild Jöransdotter och Olof Andersson. Det gällde ett arv. Ett vittne Hans Hansson är från Västra Hemmen.

Sid 501 =Bild 2530

No 71 Probsten och Kyrkoherden i Skjee Högwördige Doctor Herr Johan Gothenius, lät till TingsRätten ingifwa ett skrifteligen författat och å dess innehafwande Prästegård uprättat BesigningsInstrument öfwer nedanförmälte delar, så lydande:

Sid 497

År 1789 den 11te Maji infunno sig underteknade uppå anmodan, att å Skee Prestgårds Inägor syna de, **under Norrskarnes härwaro** sistwikne höst, upbrände gärdesgårdar samt äfwen i ögnosigte taga hwad genom upgräfning af nya diken, och nyligen uptagen oländig Mark så till åcker som trädgårds skötsel, sedan nu warande Kyrkoherden Doctorn Herr Johan Gothenius Prestgården tillträdt, tillgjordt blivit och funnit förhållandet som följer, neml:n

/ 1o Gärdsgårdarne med owanligen grof stör upsatte, befunnes wara afbrände till Åtta Hundrade Tjugo Tre /: 823 /: famnar.

/ 2do Diken äro blefne upgrafne till Fem Tusende Två Hundrade Femtio /: 5250 /: famnar.

/ 3o Upbruten Mark, som war stenig, skog= och Moss lupen, tufvig och sanck utgör Tjugo /: 20 /: Tunneland Åcker.

/ 4o Ett uprögdt Stenras till Trägårds Marck anlagdt å syd wästra sidan Manhusen belägit, bredt, å öfre afsättningen, Tjugo Tre famnar, åch å nedra Tjugo Njo famnar, samt utgör i längden Fyratio Åtta /: 48 /: famnar, hwaromkring dubbel stenmur, öfver 2ne Alnar igenom å tre sidor finnes upfördt, samt uti Trägården qwar-

Sid 499 *Aé: Delvis osynlig text vid inbindningen.*
teren med unga Fruktträn besatte.

Sålunda wara förefunnit, synt och besigtigadt intyga af Skee Prestgård.

Ut Supra

Hans Trulsson

Hans Gödesson

H:T:S:

H.G.S.

från Blåskog

från Nedre Hjeltsgård

Nämnde Man

Hemmans Brukare

Afskriftens likhet med Originalen intygar

Carl Rahmn?

Sid 501

Hwilket på begäran här intogs, och som de undertecknade synemännen nu woro wid Rätten närwarande; Så uplästes och examinerades det uti deras och den till myckenhet församlade Tingsökande allmogens närvaro, då ej allena synemännen, utan ock många af ortens närwarande inwånare, besannade riktigheten deraf, och i synnerhet synemännen derwid förklarade, att hwad i första puncten omröras angående gårdesgårdarne, att de till en myckenhet af 823 Famnar blifwit afbrände, icke så förstås, som hade de på stället der de stådt blifwit itände och afbrunnit, utan att rätta meningen är, **att de förledne höstas sig på Prästegårdens ägor till ett större antal lägrande norska troupper**, från stället borthämtat gårdslefånget, det sönderhuggit och för sig till wedebränd nyttjat. Öfwer hwilket alt, uppå begäran bewis genom Utdrag af protocollet bewiljades.

Sid 509

No 75 Här fortsätter ett mål från vintertinget mellan Christer Andersson och rådmannen Beronius i Strömstad om att den senare yrkar att få del av **tegelbruket på gården Tånga**. I texten står, att man på gården upprättat tegelbruket för mer än 20 år sedan.

Av en bilaga framgår att tegelbruket ligger på Tånga och Nygårds mark och att Tånga-gården tillhör Lommelands socken.

Sid 515

No 76 Mål som avser gården Kroken och dödsboet efter f.kyrkoherden **Kloth**.

Sid 529

den 15 maj

Aé: Mer om **TYTTEBÄRSKRIGET**.

Skrivet med härads hövdingens bedröfliga handstil. Därför tidsödande att tyda.

*Här fortsätter målet, vari kyrkoherde Gothenius i Skee anklagar kronobefallningsman Greiffe för att ha uttryckt sig nedsättande om honom i samband med redogörelsen för vad **som hänt, när norska armén begärde foder mm av kyrkoherden**. Bilagor finns, bl.a. en väldigt lång skrift från Greiffe.*

No 90 Till fullföljande företog sig nu TingsRätten enligt Nris 72 och 109 uti WinterTings domboken och till följje af Konungens Befallningshafwandes Remiss den 2 Martii nästledne, till förra Tinget instämde måhl emillan Probstén och Kyrkioherden i Skie högwördige Doctor Herr Johan Gothenius å ena sidan hufwud kiärande, och KronoBefallningsmannen i orten Herr Anders Magnus Greiffe å den andra vice versa kiärande och för öfrigt hwar emot annan kär:er och swarander, angående ömsom brukade ordesätt och angifwelser uti flere från den 8de Decembr till och med den 2dre Martii sistförledne hos Konungens Befallningshafwande Parterne emillan wäxlade skrifter, förnämligast i afseende på någon den senares åtgärd wid högiärders uttagande hos den förre sistledne höstas, wid den då inkomne norska Armeens uttagande med mera Protocollet och handlingarne wid WinterTinget utförligare innehåller.

Härwid infant sig nu hufwudkiäranden Herr Probstén Doctor Gothenius personligen, biträdd af des förra ombud nu mera Fendrickén, och stadsfiscalen i Strömstad Herr Christopher Hellberg, tillika med den förordnade Consistorii Fullmägtigen kyrkioherden i Tanum Wälärewardige och höglärde Herr Gomer Beronius, ei mindre än wice wersa kiäranden herr Krono Befallningsmannen Greiffe, och instälte sig jemwäl härwid wice häradshövdingen och LandsFiscalen Herr Lars Lindmark anmälade sig såsom tillförordnad kronofullmäktig i

förewarande måhl, hwaröfwer han, med begiäran at i Protocollet ord ifrån ord få inflyta, upwisade Herr Befallningsmannen Grejffes skriftelige Requisition derom, samt Konungens Befallningshafwandes derå tecknade Remisse under den 16 april sistledne, lydande som föllger.

Sid 531

ankom d: 17 april 1789

Inkom d. 15 april 1789.

Allerödmuikaste Memorial.

Re...as? till LandsFiscalen i Länet Herr wice häradshöfdingen Lars Lundmarcker? at Ransakningen i detta måhl wid domstohlen bewista, och derwid lägga den hand, som des Embete fordrar.

Götheborg å LandsCancelliet? den 16 April 1789.

Efter nådigste Förordnande

J:C:Adelskiöld/ Claes? Hummel

Föret..de? Puncter? jag anfördt mot herr Doctoren Probsten och Kyrkioherden Johan Gothenius, i min förklaring emot honom hos herr Landshöfdingen och Lagmannen, som omförmälde des utlåtande och förhållande till Församlingens ledamöter efter de danskes inkomst, därutinnan at de skola anses såsom grannar, och ei ämnat göra däm något ondt, med mera jag anfördt samt genom flere wittnen wid sista Ting intygat, är passerat, hwilken sak på min begiäran är upskuten till nästa Ting och första Rättegångsdagen som tager sin början den /: 12 /: tolfte nästkommande Mai i Hede giästgifware gård och som herr Doctoren ock Probsten och Kyrkioherden nyttiar i saken Consistorii fullmäktig, samt tager? dessutom biuder? at Kronofullmäktig bör förordnas i denna sak som rörer Kongl: May:tt, och jag tillika intet tilltror mig med den skickelighet, såsom oförfaren i processen, sig wede-

Ny sida

bör? saken utföra, så underställer allerödmuikast om icke Herr LandsFiscalen i orten måtte få ordres göra mig biträde i förutnämde sak, och derefter uttaga samt ock sända i all ödmuikhet hela acten till herr Landshöfdingens och Lagmannens nådige genomläsande och skrifwande, då jag skattar mig lyckelig om så skier. för min höga åstundan är, om mig tillåtes få denna sak igenom herr Landshöfdingen och Lagmannen för vår Allernådigste Konung uti all underdånighet föredragen, desförinnan ärnar jag ei lämna? denna sak. Wetteland den 13 April 1789.

And.Mag: Greiffe

Efter upläsande häraf, och till föllige af Tings Rättens wid förra Tinget widtagne beslut som uplästes, återstälte nu Herr Befallningsmannen Grejffe den wid WinterTinget tillika i afskrift ingifne och med herr Befallningsmannen Communicerade? act af de hos Konungens Befallningshafwande wäxlade men hit remitterade skrifter om förewarande måhl; Äfwen som herr Befallningsmannen derjemte Inlämnade skrifteligen författadt, det sluteliga anförande han

Sid 533- vänster sida

fådt frihet nu afgifwa, af efterfölligande innehåll:

Sid 533- höger sida

Ödmjukt anförande

Lydnad för Wällofl. TingsRättens, mig på de lagligaste grunder bewiljade frihet att denna dag och wid detta Ting, få inkomma med ödmjukaste slutanförande emot Herr StadsSecreteraren Hellberg å Probstens och Kyrkoherdens Högwördige Doctor Herr Johan Gothenii wägnar, wid förra Tinget den 28de sistledne Martii afgifne slutpåstående, denna lydnad, denna skyldighet, som jag emot en rättvis Domstol, med så mycken wördnad och willighet gierna iakttager, är det enda som gör mitt första steg någon lätthet, att nu åter gå wälbemälte Herr Doctor och Probst eller dess representant til mötes. Men swårt är det, att med en man af så mycken heder så mycken frägd bland de lärde, ingå uti deltagande deraf, att utarbета anecdoter öfwer sednaste Norrske härfärd här genom orten, och med det må röra dess ingång eller utgång. Jag bör icke drista på Respective domstolens tålmod, att med för långt företal medtaga tiden, utan måste äfwen med lydnad nalckas föremålet närmare.

Saken är til dess beskaffenhet utförligare nämnd

Sid 535

nämd i de förra Protocoller. Den är under skriftwäxling hos Konungens Befallningshafwande upwuxen, af ett frö som Herr wederparten trodt sig finna uti 14de puncten af en min under den 25te sistledne Januarii, til Konungens Befallningshafwande afgifwen förklaring uppå Herr doctorns och Probstens der anförde Beswär, öfwer några högjärder, dem egenteligen Befålet af Norrska Arméen, i dess åter Marche och icke jag uttagit, derföre jag ock? skaffadt ärsättning, om icke all utwäg der til blifwit högwederböriligen inhiherad. Detta hörer nu likwäl icke hit, hälst det icke omedelbarligen lærer kunna widröras. Saken är wäl hit till Respective domstolen Remitterad, men den är ock på sätt som alle slike remitterade mål tilhörer genom stämning wid domstohlen anhängig giord. Uti stämningen har herr wederparten ensamt och allena bundit sig wid ofwannämde 14de puncten af min under den 25te Januarii nästledne Daterade förklaring och dermed i sielfwa grundläggningen, satt rätta gränsen för rättegången. Det är således

Ny sida

ledes jämwäl inom den jag will och bör förblifwa. Men de til saken hörande handlingar och Protocoller kunna icke förekomma, utan ock deri wisar sig huruledes jag måst se mig föränlåtén å Herr Doctorn och Probstén utwärka genstämning. Anledningen dertil ligger uti handlingarne uppenbarligen att finna jämte några i tillämpning på mig nyttjade otillbörliga ordasätt, dels om små Tyranner, dels om wishet, denna vis a vis menniskor så högst sällsynta egenskap, dels om Despotisme och mera dylikt, hwilka ordalag jag anser för högst skymfelige och missfirmelige. Det är icke någon ny sats, att det sällan kommer utaf en, at twenne träda. Mensklige sinnet, äfwen de högre genier äro med swaghet behäftade, de kunna mer och mindre röras, och hwar träffar någon stöt som icke förordsakar kännning och rörelse efter dess art, eller när slår man olja på en eldgnista, som på sitt sätt lefwer, att icke deraf förordsakas låga? Warmt på warmt ökar häftighet. Men

Sid 537

men kalt på warmt minskar den och modererar. Detta sedmera hade Herr Doctorn och Probstén såsom Prästman hwilken tilkommer att lysa sin församling före med goda Exempel, bordt i ackttagit, och icke mig hos min i länet warande Högsta Förmän genom förenämde ordalag angripa, eller uttyda mig til det wärsta och wärre än jag i minsta måtto kan widkjännas. ----- Jag bör nu närmare förfoga mig til hufwudstämningen och dess enda föremål, 14de puncten af min Förklaring hos Konungens Befallningshafwande d: 25te Januarii sidstledne, detta så högt rubricerade ställe i handlingarne, att det fådt wara ensamt ämne för både stämning, Rättegångens hela fullföljande och sluteliga utagerande å herr wederpartens sida. Men det torde wäl också kunna reduceras til en nästan Totalare och större Simplicitet än det förra. Herr Doctorn och Probstén Gothenius, har måst sjelf ärkjändt the ordasätt jag uti min förklarings 14de punct upgifwit

Ny sida

wit och med flere Edelige afhörde wittnen bestyrkt, jämte thess stilla tigande wid socknestämman då landtwärn första gången war i fråga. Wid ett så uppenbart sammanhang, ehuru han under ärkjännandet i sin skrift til Konungens Befallningshafwande under den 16 Febr. innewarande År tilstår hafwa yttrat, hwad jag emot honom anfördt och bewiss, derutinnan, att, de Norrske äro våra grannar, de hafwa ju icke kommit att giöra oss något ondt som samma skrift tydeligen innehåller. Detta yttrande föregifwes af herr wederparten i omnämde skrift wara för att moralisera norrskarne och åtskillige wälsinnade hafwa talat honom för denne föreställning, med tillägg, att, det instämmer aldeles med höga landshöfdinge Embetets Tryckta allmänna Kundgiörelse, Götheborg den 17de Aug: 1788. Lika så liten tacksägelse lærer af redelige swenske män warit skjedt til herr wederparten för talesättet som å

Sid 539

Aé: Delvis osynlig text vid inbindningen.

åberopade kundgiörelsen icke innehåller att de Norrske skulle af Jnwåarne anses på sådant sätt herr wederparten yttrat. De äro på intet sätt nämnda deruti, men wäl Rijste..? hwarföre skjärgårdsfolcket i kundgiörelsen blifwit warnade hålla sig i stillhet och wara wid sine hemwister, i följe af de deruti upropade ordsaker, som widare kan inhämtas af närlagde widimerade afskrift. Här af kan en hwar straxt finna att herr wederparten ej äger försyn att wilja förklara? länets Respective Befallningshafwande för att anse de Norrska af lika begrepp med honom, jag dristar att yttra detta, sedan herr wederparten brukadt ordet, aldeles til yttrandet med landshöfdinge Embetets kundgiörelse öfwerensstämmande. Om kundgiörelsen ock warit af det innehåll, som then als icke är; så har then til sitt innehåll warit aldeles up?häfwen genom en sednare af den 3die September förledit år, af innehåll om All-

sid 539

Allmogen sielf see sig i stånd att förswara sig mot ströfwande fientelige partier som dem kunde öfwerfalla, så må min allmänne kundgiörelse af den 17de sidstledne deremot icke i wägen ligga. Denna kundgiörelse som blifwit före de Norrskas inkomst kundgiord å Predikostolarne kunde intet wara herr wederparten okunnig och således borde innehållit med sin föreställning til Allmogen såsom stridande mot denne sednare kundgiörelsen, desto mera som herr wederparten den Söndagen talet förrättades, icke sielf wärkstälte någon Embetsförrättning, utan sådant skjedde genom dess medhjelpare Herr vice Pastoren Rahm, som handligarne af mig förut om nämndt är. Hade icke thet mera warit för herr wederparten passande afhållit sig från Kyrkan, än blott yttra mindre eftertäncksamma utlätelser, för fienden gyn-

Sid 541

gynnande, tå han wiste att KronoBetjeningen i orten hade gådt ur wägen som i tysthet afbidade Konungens Befallningshafwandes ordres, dem jag genom en afsänd Curier wäntade till min och underBetjeningens efterrättelse,. Thetta des förhållande lærer intet kunna undgå högtärade domstolens upmärksamhet, att beifra på sådant sätt thet förtjenar. Jag har icke med mitt angifwande öfwer Herr Doctorns och Probstens förhållande, syftat på dess ära och reputation, nej långt derifrån, utan endast talat sanning, för hwilken jag förmodeligen ej kan wara til böter underkastad. Wid sådant förewettande, inser jag, för min del icke, hwaräst herr wederpartens Fullmäktig kunnat få dess applicatio juris af 60e Cap: 1 § missgjärnings Balcken med de öfrige åberopade Förordningar som icke wore swårt att utur Registraturerne med

Ny sida

med mångdubbelt antal replicera, om mina giöromål och tiden thet medgifwit eller medgaf. Herr Contra=Fullmäktigen hade ådagalagt mera ärfarenhet uti lagens tillämpning om han åberopadt nyssnämde Capitel och dess 3dje §; men då hade jag för högmål icke blifwit fäld, hwilket ombudet ansedt för det som skulle göras. Herr Doctorns och Probstens utförande i missfirmeliga utlätelser mot mig såsom Embetsman, påstås ödmjukeligen blir näpst med de böter som lagen i 14de Capit: och början af 7. § RättegångsBalcken föreskrifwer, samt i Rättegångskostnad ärsätta mig för tidspillan, wittnens inkallande och resor, minst Femtio Ricksdaler Spec. såsom den der så hos Konungens Befallningshafwande som högt:ade domstolen blifwit, utom skjäl och orsak brackt uti kostnad, öfwer hwilket alt i ödmjukhet om gunsträttwist

Sid 543

wist laga utslag anhålles, jämte del af alt hwad som blifwit emellan Herr Doctorn och Probstens samt mig skreftwäxlat hos Konungens Befallningshafwande, som uti protocollet anhålles måtte blifwa infördt. Wetteland d: 15: Maji 1789

And:Mag: Greiffe

Aé: Greiffe ber om mera tid för att läsa igenom vad som står i alla handlingar, som finns i målet. Målet skulle upptas igen den 18 maj.

Åter till sid 533- vänster sida

Hwarjemte? ingaf herr Befallningsmannen den, i föregående åberopade allmänna kundgiörelse så lydande.

Sid 543

Aé: Jag fetmarkerar delar, som är särskilt intressanta.

Allmän Kundgiörelse

Sedan jag för detta låtit genom KronoBetjeningen wara och tilsäga folcket i skärgården, att under nuwarande krigsoroligheter med Ryssland icke taga sig någon otidig frucktan att dem någon wåldsamhet uti deras hus och hem skulle kunna wederfaras, utan hållas sig stilla och skjöta sina lofliga Näringar, så har jag likwäl idag med förundran fådt förnimma, att efter det någre Ryske Örlogsskepp wisat sig, straxt utan för **Winga, der de förmodeligen af wäder och wind uppehållas och fördenskull kryssa af och an**, hafwa åtskillige af Inwånarne på **Kalfsundsöarne** och derom kring med hustrur och Barn öfwergifwit sina hemwist och och med deras redbaraste ägendom begifwit sig hit til staden.

Jag har redan til mig kailat en del af detta folcket **och förhållit dem deras ogrundade frucktan**, samt antydt dem, att genast förfoga sig hem tillbaka, men på det en lika oro icke må intaga fleres sinnen, och medföra ännu större olägenheter, har jag funnit nödigt genom denna Kundgiörelse än ytterligare wara alt folcket i skärgården, att icke låta några sådana intryck hos sig råda, som förstöra den stillhet, hwaruti

de wid detta, lika som wid alla andra dylika tillfällen, böra lefwa. **De böra weta, att efter alt öfligit Krigsbruk bland Christne Europeiska magter, är alt härgande, plundrande och brännande i fienteligt Sid 545**

teligt land, icke tillåteligit, utan twärtom straffbart; hälst krig föres och utföres emellan Potentaters Troupper och bewärade manskaf, men icke emot obewärade undersåtare och aldra minst blir någon til sitt lif eller ägendom wåldförd, utan at han sielf genom otidigt motstånd eller egit försvar, som ändå icke kan wärka, gifwer dertil skjäl och anledning. Om derföre skulle hända att på något ställe, där ingen anstalt til försvar af ordentelige Troupper kunnat göras, något af fiendens folck skulle landstiga, åligger inwånarne, att förblifwa i stillhet, och icke sjelfwa sätta sig i någon måtto til motwärd, aldraminst öfwergifwa hus och hem, emedan det då snarast kan hända, att de blifwa utsatte för wåldsamt företagande af fienden i det stället, om de hålla sig stilla, böra de wara säkre, ej mindre om sine lif än ägendor, och i fall Fienden skulle dem något ifråntaga hafwa de att sådant genast hos mig anmäla och upgifwa hwad hwar och en kan hafwa mistat.

Sluteligen har jag ej kunnat undgå tillägga, att som jag märker, det Allmogen ej låtit mina genom KronoBetjeningen redan skedde åtvarningar? lända sig til efterrättelse, utan twärtom? låtit sig til äfwentyrs af någre oförnuftige och obetäncksamme menniskjors inrådande förledas til et Ny sida

et sådant företagande att öfwergifwa sine hemwister, så nödgas jag härigenom för deras egit och allmänt bästa alfworligen antyda dem, att så kärt dem är undwika det ansvar, som på olydnad följer, ofelbart hörsamma och trygga sig wid hwad jag nu genom denna min Kundgiörelse tilsagt, skolandes jag ej underlåta, att noga låta utforska och wederbörligen tiltala den eller dem, som kunna hafwa ingifwit Allmogen en sådan otidig frucktan och förledt dem til att lemna sina Boningar, deremot Folcket kan wara försäkradt, att om och när någon werkelig fara kan upkomma, hafwa de alltid att förwänta min tilsägelse, utom hwilken de icke måga understå sig att något af sig sjelfwa företaga, och aldraminst att öfwergifwa sine hemwister, hwarigenom de tilskynda sig sjelfwa den största skada, i det de eftersättja sine gårdsbruk och andre loflige Näringar.

Jag tilförser mig af allmogen den lydnad och det förtroendet, att de rätta sig efter hwad jag nu antydt, på thet jag ej må sättas i nödwändighet, att genom andra alfwarsamma utvägar bringa dem til hörsamhet och iakttagande af de skyldigheter dem såsom trogne och laglydige undersåtare åligga.

Götheborg d: 17de Aug. 1788

And: Rud: Durietz

/Hans Hummel

Med sitt tryckta original lika lydande intyga

C? W? Grau..? J:Cr:? Högberg

Åter till sid 533

Aé: Skriften är så dålig, att min tolkning av vissa ord är osäker.

Hwarefter och sedan alt föregående blifwit upläsit samt till Protocollet tagit, androg den tillförordnade Krono? Actor Herr? vice hhöfdingen och LandsFiscalen Lundmarker, at då han ei haft tillfälle för än nu wid domstohlen öfwerwara, hwad derstädes i målet sig tilldragit, så at han om rätta och egentelige sammanhanget, eller hwad under den redan förelupne Rättegång förekommit, föga och åtminstone otillräckelig kundskap äger; Så föranlåtes han bejära dehl till genomläsande af alla de handlingar och Protocoller, som hittills uti denna sak tillkomne äro, med frihet at, efter inhämtad närmare underrättelse, nästa måndag få inkomma med nödige påminnelser wid de delar han kan finna sig befogad, Hufwud kiärandens Herr Doctor Gothenii fullmäktig, herr Fendriken ock Stadssecreteraren Hellberg Reserverade des hufwudman öppen frihet, och, thär så nödigt aktas, med ytterligare påminnelser få inkomma. Detta åter bestridde Consistorie? fullmäktigen, då detta Ting, enligt anslagerne? ei längre påstår, och för honom, i sådant fall icke till påminnelser blefwo någon tid öfrig, i ett måhl det han trodde eljest wore utagerat. Men emedan Actor, såsom? denna dag till Tingsstället ankommen, nu första gången wid domstohlen förewarit och ei förr haft dehl af hwad måhlet i handlingar af ei ringa widlyftighet tillhör; Ty kunde des begiäran icke skiäligen afslås utan bewilljades; Hwadän alla de hittills timade? Protocoller och handlingar honom tillställes, at, med nödige påminnelser, nästa måndag den 18 dennes återställas, då ock Parterne ofelbart böra sig åter till den ändan? här infinna.

Sid 553

No 192 Mål, som berör Tomas i Hessland och Olof Halvordsson i Gården med flere

Sid 559- höger sida

Här finns en redogörelse om Gunnar Ohlssons från Röd i Lommeland timade död. Undersökning om någon vållat hans död. Målet finns på sid 565 och har No 112.

Sid 577 den 17de Maji Söndag, Men
den 18 Maji 1789 fortsattes Tinget

Aé: Mera om TYTTEBÄRSKRIGET

No 113 Till följande af Protocollet den 15 sistl. dennes No 90. förekommo nu wid förnyat uprop, jemte den nu mera tillförordnade Krono Actor vice hhöfdingen och LandsFiscalen Herr Lars Lundmarker, så wäl som Consistorii Fullmäktigen Herr Kyrkioherden Beronius i Tanum. Parterne Probsten Herr Doctor Gothenius nu ensam i egen person; Ock Herr Krono Befallningsman Greijffe lät deremot anmäla laga förfall af twenne des bewis i råkade siukdom at kunna sig inställa, för än nästa onsdag; andragandes deremot Actor, at utan afseende på herr Befallningsman Greijffes anmälte förfall, som dock icke är wederbörligen bestyrkt, måste han anhålla, at få afgifwa de påminnelser, dem han för en börgan anser nödige och derå efter omständigheterna anhålla om särskilt utslag, och ingaf han derefter samma påminnelser skriftligen så lydande:

Till Protocollet:

Jämte wördsammaste återställande af de den 15de i denna månad från lofl:re Domstolen mig lämnade handlingar; får jag nu så i anledning deraf som dessutom, å ämbetes wägnar, följande ödmjukast anmärka och påstå:

Af det wid nästl:et winterTing i målet hållne Protocol har jag inhämtat, det Nämndemannen Gustaf Trulsson i Buwall nog warit upgifwen och åberopad som wittne: men, såsom då frånwarande, ej afhörd; hwadan jag alltså wördsammast anhåller, det han måtte dess wittnesmål härutinnan afgifwa.

Då jag jämfördt Herr Ryttmästare Diederichs och Herr vice Pastoren Ramms wid förra Tinget afgifne särskildte wittnesberättelser, har jag funnit dem, hwad de samma angå de i Skjee Kyrka, till landtwärns inrättning, förrättade sockne=stämmor jämte förloppet derwid, af sådan skilgaktighet, som tarfwar en närmare utredning och rättelse; hwarföre jag wördsammast påstår, det bemälte Herr Ryttmästare och vice Pastor måtte åter inkallas, för at härutinnan, i min och samtelige wederbörandes närwaro, både enskildt och, om så tarfwas skulle, wid confrontation, vidare höras och öfwer hwad jag derwid finner mig föränlåten föreställa, äska och fråga, sig om ständeligare utlåta.

Merbemälte

Sid 575

Merbemälte Herr Ryttmästare finner jag hafwa uti sitt wid förra Tinget gjorda wittnesmål utsagt och intygat, det Majoren, Högwälborne Herr Baron Lillje, den dagen sockne=stämman höllts i Skjee Kyrkja med Skjee och Tjernö Församlingars Inwånare, at om en FrisCorps eller landtwärnsuprättande, öfwerläggas, en stund förut i Skjee Prästegård på papper författade ett tal till Inwånarne i dessa Församlingar för Herr Doctor Gothenius, till deras upmuntran at ingå i förutnämnde desse in, med anmodan till bemälte Herr Doctor och Prost, at, som Kyrkjoherde i Församlingen, derstädes upläsa samma tal, det ock Herr Doctoren och Prosten till den ändan skall emottagit och lofwat fullgjöra, som likwäl ej skall skjedt.

Detta tal påstår jag alltså wördsammast Herr Doctorn och Prosten måtte åläggas, at till lofl:re domstolen i hufwudskrift aflämna samt derefter beswara de antingen frågor, eller anmärkningar, som jag kan finna mig föränlåten, at, å ämbetes wägnar, föreställa och upgifwa.

För at erhålla all ärfordelig underrättelse om hwad, som både förut i Prästegården och wid besagde sockne=stämmor förelupit, finner jag äfwen wälbemälte Herr Barons och Majors hörande helt nödigt, likasom jag ock får, till intyg härom, åberopa mig Capitainen, Wälborne Herr C:?: von Orchimont

Ny sida

Orchimont; och som jag redan före detta händelsewis kommit i ärfarenhet derom, at jämwäl Wälborne Herr Lagmannen wid nämnde tillfällen warit tilstådes samt således ofelbart åhördt och har sig bekant hwad derwid förelupit; Så ehuru högst ogjerna jag saknar Herr Lagmannen, såsom Domare i saken; nödsakas jag dock, at, till

wittne härutinnan åberopa mig jämwäl Herr Lagmannen; J anseende till hwilket alt, och som 1:o wälbemälte Herr Baron och Major, mig wetterligen, ännu ej till orten ankommit från Stockholm, jag ej eller har mig bekant, huru snart det skjer, och 2:o Herr lagmannen, såsom nu af mig åberopat wittne i saken, ej lærer kunna derutinnan utom jäfsfrågan, lämna vidare ämbets åtgjörd; jag alltså nu, då det äfwen fast närmare lider till detta Tingets slut, som denna lærer wara näst den sidsta rättegångsdag wid förewarande Ting, föranlåtes, at, å ämbetes wägnar, ödmjukast anhålla, det ej allenast detta mål, wid förberörde förewetande, måtte utställas till fullföljande wid desse häraders nästinstundande lagtima Höste Ting, på det jag äfwen måtte få rådruum, at å högwederbörlig? ort requirera särskild domare, till sakens vidare handläggan= och

Sid 577

och afgjörande; utan ock Parterne anses skyldige, at wid ransakningens fortsättande samt målets sluteliga utagerande och hufwudsakeliga afgjörande, sig personligen infinna och tillstådes wara; Förbehållandes mig nu emedlertid jämwäl alla laga rättigheter och rättegångsförmohner härutinnan öppne och oförkränkte; Äfwen som jag ock ödmjukast anhåller, at, så fort det sig gjöra låter, få del af alt hwad i förewarande mål wid både förra och detta Ting förelupit.

L: Lundmarker

Efter upläsande häraf ärhindre Consistorii Fullmägtigen Herr Kyrkioherden Beronius at han förmodar, då saken, efter des förmenande, redan är utagerad, det någon jäfs fråga aldri minst kan äga rum.

Herr Probst Doctor Gothenius intalade härwid, at han för sin dehl ei kan dölla den f..d? han deröfwer hyser, at ...? Herr Actor, som lærer åtaga sig dirigera Rättegångens ordning, möta dem?, som ock på alt möjligt sätt förstår at leda rättwisa och sanning i liuset?. Herr Doctorn medgaf, at hwad Herr Actor nu högst oförmodel:n anmält, kunde? läteligen? medföra tidens utdrägt, då det alltid woro honom ömt at des oskuld så länge skulle wara giömd?, men enär han, med renast öfwerlygelse, nu till fullo försäkrad at den omsider måste desto klarare i liuset frambyta, måste han ock åtnöija sig dermed, at emedlertid hwila under ett godt samwets lugn?.

Omsider tog TingsRätten hwad nu förebragt blifwit uti öfwerwägende och afsade deröfwer följande
Sid 579

Utslag

Enär det är uppenbart at Actor Herr vice häradshöfdingen och LandsFiscalen Lundmarker, nu första gången af saken och des omständigheter fäddt dehl; finner TingsRätten ingen ting, som kan utestänga honom ifrån befogenhet till de nu anmälte och, till årsättiande af anförde brister i Rättegången, nödige aktade omständigheter. Elljest wisar TingsRätten det nu mera egenteligen, af de anförde anmärkningar, ankomma uppå domstohlens utlåtande, som rör domhafwandes åberopande till wittne, hwarwid, och då domhafwanden ei sielf kan frågå, at personligen hafwa warit närwarande wid de tillfällen, hwaröfwer han åberopad blifwit, samt det enligt XVII Capitel 12 § Rb:n, jemfört med Kongl. May:ts ytterligare nådige Förklaring deröfwer den 22 Februarii 1770? är en wederbörande Parters lagliga rätt at sig af en slik Rättegångsförmåhn, begagna, hwartill och nu skiäl och anledning wisat är; TingsRn alt derföre rättwist pröfwar, at bifalla hwad härutinnan anmält blifwit, så at domhafwanden sig ifrån vidare befattning med målet afhåller. Till årsättiande hwaraf, Actor sig å högwederbörlig ort, om annan särskilt dommares till förordnande anmäla bör, hwaraf föllger, at målet alltså, till vidare fullföljande, måste anstå till nästa laga Höste Ting härstädes, då samtelige wederbörande, wid laga answer böra sig åter inställa och Rättegången fortsätta.

Inteckningsprotokoll

Sid 611

No 4 berör utlånade pengar av Olof Nilsson på Älgö

Sid 629

HT 27 okt-6 nov. i Hede

Sid 635

No 3 Ombudsman Jonas Tengman sätts under förmynderskap. Tycks bo på Dyne i Hogdals sn. Det står om **tegelbruket**. Hans gamla far Joh.N. Tengman blef förmyndare.

Sid 641

No 7 Lommelands sns invånare vill ha ha drängen Eric Fransson som **sockenskomakare**.

Sid 643

No 8 Om skogen på Holkedalen. Christen Tolfsson vill ha tingsförbud.

Sid 655

No 21 Om **medicine** kandidat Lars Magnus Holmer och påstående att han tagit mer betalt än fastställd taxa.

Sid 667

Aé: Anders Andersson DisGen nr 275, av gästgivarfolket på Vik.

No 25 H: Stads Chirurgus O. Sandbeck ifrån Strömstad lagförer efter stämning och genom befullmäktigat ombud, herr Jöns Winqvist therstädes, **Giästgifwaren Anders Andersson på Skiälleröd**, påståendes utbekomma enligt afgifwen Räkning för åt? des afl: hustru Christina Jacobsdotters ordinerade medicamenter och jemwäl hafd tillsyn : _:_:_

Sid 675

No 35 Medelst uttagen stämning påstår **Tegelmästaren Michael Lind på Mjölkeröds Tegelbruk** thet Gudde Angrimsson i Stora Hoghem, hwilken ei annars skall kunna förmås at infria des till kåranden utgifne förskrifning under den 22 Octobr 1787 uppå Etthundrade dahler silfwermynt eller sexton Riksd Rättetiotwå skillingar Specie måtte ei allenast dertill lagligen förpliktas utan ock at ärlägga ränta samt Rätttegångskostnad.

Wid företagandet af målet, infinner sig Parterne, kåranden personligen men swarandesidan enligt fullmägt häradsdommaren Jöns Andersson i Gåneshed. Den förre eller kåranden ingifwer sdens åberopade förskrifning som så lyder:

Jag undertecknad tillstår at wara skyldig till Tegelmästaren Konsterfarne Michael Hannibal Lind på Mjölkeröds Tegelbruk en summa peningar bestående af sexton Riksdahler Trettjotwå

Ny sida

skillingar Specie eller Etthundrade dahler Silfwermynt, hwilka penningar jag mig utfäster at till nästkommande år så års jemte ränta at betala, efter sex procent för hundradet, som med min hands undersättiande och uti wittnens närwaro ..erseras? af Mjölkeröds Tegelbruk den 22 Octobr 1787.

...? 16 Rdr 32 skr Specie

Göthe Angrimsson

Till wittne Peter Ifwarsson på Sannäs

Gunnar Hansson i Nedre Knäm

Den senare häradsdomaren Jöns Andersson, efter upläsandet af swarandens förberörde skuldsedel, har derwid icke något at århindra, utan allenast anhåller om Trenne månaders anstånd med betalningen. Häremot hade kåranden icke eller något at påminna tillkännagifwandes dock at, fast förskrifningen uptager sex procent, begier han sig likwäl sielf till femb, och är nögd at derefter warda betalt, men påstår i stället En Riksdahler uti Rätttegångskostnads årsättning. Hwaröfwer afkunnades föllgande

Utslag

Som swaranden genom des ombud häradsdomaren Jöns Andersson i Gåneshed, i allo ärkänt de enligt ofwan uptagne skuldsedel affördrade Ett hundrade dr srmt eller sexton Riksdahler Trettjo twå skillingar Specie Och kåranden ei allenast begifwit sig till det sökte anståndet, utom och at med femb procent för fordran åtnöijjas. Alt derföre skall det, likmätigt IX? Capitel HandelsBalken, tillkomma Giöthe Angrimsson, at, inom trenne månaders förlopp des skuldsedel med nysförmälte suma samt Ränta, och deröfwer begiärte En Riksdahler uti omkostningar, hos kåranden ofelbart infria, och sådant alt derest annars laga utmätning undwikas will.

Sid 703

No 47 Genom uttagen skriftelig stämning påstå Michael Lind, Siver Lind och Ivar Andersson i SörSemb, emot Kronolänsmannen Wälacknad Anders Hellberg, det måtte den sednare lagligen åläggas, wid TingsRätten wisa redo och Räkning, för den Auction, som swaranden förrättat för mer än år sedan, hos kärandernes afledne Fader och SwärFader **Tegelmästaren Hannibal Lind**, samt för hela beläppet, som påstås genast böra utbetalas, ärlägga Ränta samt ärsätta förordsakad Rättegångskåstnad.

Wid uprop infant sig å kärandesidan Michael Lind, äfwensom swarande Kronolänsmannen Hellberg war personligen tillstädes, hwilken sednare till genswar på stämningen tillkännagaf, att han ingalunda vägrar göra redo, men anmäler att närwarande käranden Michael Lind såwäl som dess afledne moder, i lifstiden upburit flere Påster af Auctionsmedlen, hwadan sådant för honom borde upgifwas innan han kunde wara i stånd göra redo för det öfriga.

Michael Lind gaf härefter åter tillkänna, att Auctionen skjedt för Twå år sedan på Mjölkeröds Tegelbruk, men bestrider i öfrigt att hafwa upburit mera än Fyra dahl:r srmt af Ivar Thomasson på Sannäs.

Swaranden deremot yrkade, att sådant redan wisar, att något honom owetterligen wärkeligen upburit blifwit, hwilket han alt bör weta innan den åskade redogörelsen kan wara möjlig. I anseende härtill och uti det outhärdliga skick hwari målet sig nu befinner, kan TingsRätten ej annan hand derwid lägga, än ålägga Parterne inom detta års slut, hos swarande Kronolänsmannen sammanträda och hwar med annan upgifwa hwad den ene eller andre upburit samt hwad hos Auctionsmannen wärkeligen innestår och det uti skriftelig författad Liqvidation, hwarefter de äga öpet, att om det då kan stridigt blifwa, sin talan efter ny stämning utföra.

Sid 721

No 59 Fouriern och Giäst/g/ifwaren härstädes **Wälmanhaftige Jonas Enebohm**, tilltalar efter stämning Anders Gunnarsson i Gånehed, med påstående, at han måtte answara des försummelse i nästledne wåhras wid anbefalte håll och Crono?

Sid 723

skiuts twenne? forskilte gånger wid **Hede Giästgifwaregård** desto mera som kiäranden warit nödsakad i des ställe skiutsa med sine hästar, hwarföre utom böter, jemwäl ärsättning och rättegångskostnad yrkas.

Jemte käranden infant sig den tilltalade swaranden, som i början aldeles nekar at han icke fådt bud någon af de öfwerlagade gånger, men sedan Kronolänsmannen Wälaktad Anders Hellberg, äfwen tillstädes, med upwisande af skriftelig skiuts längd daterad den 23 nästl. Maii och hwilken uptager swaranden at skiutsa med 2ne hästar måndagen den 25 Maii den påföljande, som af honom blifwit försummat, så widgår omsider swaranden thenna dags försummelse, men bestrider, at icke wid något annat tillfälle uteblifwit.

Kiäranden påstår at kunna bewisa äfwen sdens försummelse sedermera, men efterter för denna gången vidare efterfrågan, allenast swaranden, jemte böter blir ålagd at med Twå Rdr ärsätta både skiutsnings beswäret kden för honom måst widkännas, och des Rättegångskostnad. Nu som swaranden måst widgå at han then omförmälte tid då han till hållskiuts warit wid? Hede Giästgifwaregård bådad och anbefald? uteblifwit och icke eller kunnat bestrida then för honom hafde skiutning, ehuru han förment at, kden med sina hästar den dagen äfwen kunnat förrätta annat arbete. Altså och likmätigt 28 Cap. 7? § ...bn? böte swaranden för des försummelse 24 sk till Treskiftes, och kan ej undgå kärandens kostnad och beswär, ei mindre genom den för honom förrättade? skiutsning nu lagförandes?, med En Rdr ärsätta och förnöija, som till efterrättelse länders

Sid 739

No 66 *Aé: Ett mål, där man undersöker vad som hänt vid ett **slagsmål** i närheten av torpet Wermeland på Blomsholms ägor. **Tegelbruksarbetare** förhörs. Ett långt protokoll. Avslutas på sid 753.*
På sid 749 står det att den skadade tegelbruksarbetaren Johannes Andersson hade blivit inburen i Johannes Rearssons hus.

Sid 761

No 68 Efter stämning påstår Lars Erlandsson i **Trie**, såsom närmaste anhörig å dess barns wägnar, till afledne Anders Larssons derstädes omyndige barn Flickorne Märta och Anna Andersdöttrar, emot desses stjuvfader Olof Olsson i **Trie**, att emedan denne sidstnämde öfwer Tjugu år innehaft Förmynderskap för berörde omyndige, man hwarken gjort någon FörmyndareRäkning ej heller redo för fastigheten han bebrukar med det mera, och jämwäl nu torde wara i begrepp att bortgifta flere dess egne barn, hwarigenom föga tillgång framdeles kunde blifwa till dess Pupillers arwegods eller redogörelse derföre, det alltså swaranden måtte förplichtas att denna redo fullgjöra, samt så wida han ej för alt deras arf och answar för fastigheten kan sätta Borgen, då afträda Förmynderskapet och de omyndiges tilhörighet, till den TingsRätten pröfwar skickelig och wedershäftig att det förwalta, såwäl som ärsätta Rättegångskåstnaden. :_:~::~_

Sid 807

den 31 Octobr 1789

No 90 Följande skriftelige inlaga, inlämnades sedermera till TingsRätten :

S:T: Till TingsRätten

J desse dagar har jag förspordt thet halfwa hemmanet Torsröd i Tanums härad skall wara mera wärdt, än hwad det blifwit wid skattewärderingen ansedt til, som endast upgick til sex års :_:~::~_

No 91

Efter så lydande skriftelig
Stämning Reqvisition

Sid 809

Som min måg rådmannen herr Carl Sandberg icke brukar häftar och nyttjar mit ägande och honom til bebrukning uplåtné 1/4dels skatte och odels hemman **Sör Kebal**, på sätt almännen Lagen honom ålägger, så föranlåtes hos Wälborne Herr Lagmannen jag i ödmuikhet anhålla om

Sid 811

om Laga Stämning å denna min måg i påstående: 1mo at utom böter efter Lag mig ärsätta all den skada som han under bebrukningz åren detta mit hemman i en eller annan måtto tilskyndat; Och 2do at hemmanet nästa fardag till mig afträda och återlefwerera, Oacktdt det med mig om samma ingångne och återkallade Konstiga Kjöp, och at han emedlertid från all vidare befattning med meranämde hemman afstå måtte, samt 3tio mine härigenom förordsakade Rätteg:s Kostnader mig ärsätta. Förehållandes mig öppen talan under rättegången utj alt hwad denna sak rör, eller gemenskap hafwer. Strömstad d: 3die Octbr: 1789

Anna M:a Zimmerman

Sid 807

Kiärar Rådmansänkan Fru Anna Maria **Zimmerman** i Strömstad till dess måg Rådmannen derstädes Herr Carl Sandberg i åfwanförmälte mål och påstående.

Enär detta inål till företagande upropades förekom käranden genom dess son

Sid 821

son förra Handelsmannen Herr Ambrosius Zimmerman och swaranden jämwäl genom dess son herr Magnus Sandberg, af hwilka den förre ingaf ett skrifteligt anförande ord från ord så lydande.

Sid 811

S:T: till TingsRätten

Enligt den å min måg Rådmannen Högacktd Herr Carl Sandberg af mig reqvirerade stämning, rörande mit ägande skatte och Odals hemman 1/4dels mantal **Sör Keballs** olagl.a bebrukande, och nästa fardag mig återlefwererande; oacktd det med mig om samma gjorde Konstige Kiöp, får jag ähran i ödmuikhet följande anförä!

Hwad Kjöpets beträffar om mit ägande skatte och odalshemman **Sör Keball**, skiedde det iblandt en hop af min måg Rådmannen H:r Carl Sandberg sammankallade wänner, hwilka han myket wäl plägade; jag war och dit inkommen i ett mit angelägit ärende, och under det Sandberg och jag taltes wid om bebrukningen på **Keball**, falt honom in, at biuda mig 2500 dahl:r silfr:mt för nemde hemman, och straxt hwarpå, wart skrifwit ett Document hwars innehåll jag ej begripa kunde, för folks prat och sorl, jag såsom gammal och ålderstegen blef således förled genom min mågs smekrande och de öfrige hans wänners wältalenhet, at tillåta mit namn under

Sid 813

under berörde Document, utan någon af mine öfrige Barn och arfwingars närvaro, at rådfördt mig med, på ett Lagl: och tilbör:ligt sätt i denna afhandling, och än mera bort warit, hälst dem ingen afwittring skied i mit änkestånd. Jag kunde så mycket mindre förmodat eller förstält mig, at min måg Rådmannen h:r Carl Sandberg welat på ett så otillåtel:ligt sätt tilägnad sig mit hemman, då jag icke annat förstå kunde, än at det skrifteliga författad war, at min måg Sandberg skulle ensam i min lifstid få bruka hemmanet på Lagl: sätt, mot den Landskyld och afrads ärläggande årl:n som mina öfrige Barn tillika med honom, mig förut betalt, som war 3. T:r Korn och 6. las höö; Detta köp och afhandling återkallade jag gienast på färsk gierning, med 2ne owälduge män som det intyga kan, och sedan wid wederbör: domstol, sålunda lærer det wara af mindre Kraft och werkan.

Det är undrans wärd huru denna min måg, kunnat grunda oftanemde Köp och afhandling på idel uppenbar osanning, likasom han skolat warit i längre tid min hielp och understöd, och at jag den samma i öfrige? mine Lefnads dagar hade at förwänta, och än vidare, at jag deremot skulle tilärkjänna honom ett Köp och Testamentarisk förmånsrätt framför mina öfrige Barn, och det bestyrekt med min yttersta wiljas förklarande.

Nej twärs om. Min måg, Rådmannen H: Carl Sandberg har alltid wisat sig stridig mot mig, och hans upförande aldrig sig så förhållit, som Kunde jag någonsin profitera? af dess wälgierningar, eller af dess mig gjorde understöd och hielp i mina trången?; Gud den alsmäktige beware mig på min ålderdom at tillita honom om det minsta; Långdt ware från mig, at nu uprepa med tilkännagifwande hans mindre anständige upförande mot mig, så wida jag dertil icke

Ny sida

icke twungen blir, dock likwäl, oförtrutit och utan någon synnerlig ärkiänsla under hela mit änkestånd, så wäl som förut, har jag giordt min måg mera hielp och understöd än någon af mine öfrige Barn, oackad all den förtret hån och skymfacktighet han under hela den tiden mig bewist. J stället för det goda som förklaras i Konstiga Kiöpebrefwet han mig skolat bewisat, har jag måst widkännas alt sedan en? förlust af En Tunna Korn årl:n på min Landskyld, äfwen och i detta år, måst lemna min på mit Egit hemman Keball tilhörige Trägård, utan någon människias tilsyn och wård, hwaröfwer jag mistad större delen af min tilkommande fruckt, förmedelst min mågs stridighet, at jag icke fick hysa en menniskia i den på hemmanet warande ödna stugan som kunnat haft tilsyn så wäl med nämde Trägård som mine derstädes på sommarbete hafde Kreatur. Likaså oblygd har och han welat, at min Torpare i detta år skolat giort honom Arbets dagar, i afkortning på min tilkommande grundlega för Torpet, På sådant sätt och flere dylika, är den hielp och understöd jag af honom haft i min tid, och vidare på min ålderdom kunna förwänta mig, aldrig i sin tid har han haft minsta omwårdnad om mig icke en enda gång då jag, år och dag wart siuk och sängliggande gick i mit huus, eller fråga efter huru med mig Kunde tilstå eller icke sidstledit år, i **de norskas infal i Riket**, då jag äfwen och wart siuk och sängliggande, **då mit hus, så nat som dag wart så belagd med Normänner i 7. wekers tid**, at jag omöyel. Kunde Komma öfwer mit sängbräde, nödwändigt war då för mig at hafwa en menniskia som Kunde wård hafwa om både mig och det litsla (*Aé: Det står så*), likwäl hördes aldrig af, min måg derom gjorde sig minsta bekymmer.

Såsom jag efter den alwisa Gudens råd och skickelse, hunnit till en ansenelig hög ålder, nu på mit 86te året gammal kan jag icke tilfyllest tacka min nådige Gud, som mig till närwarande stund, begåfwad med fulkoml:it förstånd och sundt förnuft, och har wäl aldrig någon hört mig med någon menniskia warit i delo, mindre skolat det skied med min måg, om han dertil icke sielf warit wällande, och med denna oförlit: afhandlingen mig på

Sid 815

på min ålderdom mot wet och wilja förled; den alsmäktige Guden är mit wittne, at jag icke af bitterhet, hat el:r afwund söker förfördela något det minsta som honom med rätta tilhörer, utan alt fulkomlig sanning och under den försäkran at jag såsom hwar dag wandrar på grafsens bräd, och stundel. bör wara beredder skiljas från werlden, och kan i min sidsta lefnads stund, med gladt samwete det Edel: bekräfta. Hwarföre jag nu näst min Gud hemställer min sak under Wällofl: domstohlens gunsträttwisa bepröfwande och Laga åtgärd.

J anledning af föregående och mit tilhörige 1/4dels mantal Sör Keball:is olagl. och wårdslösa bebrukande af min måg Rådmannen H: C: Sandberg i fem års tid, som nu för almänheten är nog synligt, wara i grund Ruinerad och så godt som i fult skattewrak, husen til det mästa förfalne, Fåhusit för 2ne år sedan nerrifwit, och alt sedan brukad Ladan med nog simpelt tak i stället för fåhus, Åkren Lagd til Ängsmark, höt Kiörd ifrån Bole, och med den deraf Kommande giötzel, har han upodlad sine på stadens grund tilhörige ägendommar, dikerne igengrodd, skogen för det mästa uthuggen och af Bole förd; Så föranlåtes i ödmuikhet jag påstå, at min måg Rådmannen H. Carl Sandberg må skyldig dömmas, mig Cont. ärsätta den skada han under 5. års bebrukning mig å mit hemman

tilskyndad, enl:t Nämndemannen Hans Trulsson i Blåskog och Hans Olsson i Lilla Åseröd utfärdade syn, samt at han nästa fardag Lagl. wråkes från bebrukningen och mig mit hemman återställer, tillika med alla de handlingar och Documenter som hemmanet angår jemte mig åbrackte Rätteg. omkostningar efter ingifwen Räkning wid sakens slut.

med diup wördnad framhärdar

Strömstad d. 26te Octbr 1789

Anna M: Zimmerman

genom min son Ambr. Zimmerman

Att Rådmans Enckan Madame

Ny sida

Anna Maria Zimmerman, förestående med sundt Förnuft erkjändt, ock med egen hand underskrifwit; Intyga underteknade wittnen

Pehr Arenstedt

Jacob Stare

GränseRidare

Tull ock accis skrifware

Sid 821

Efter upläsande här af, inlämnade åter swarande ombudet en så lydande skriftelig inlaga:

Sid 817

S:T: Till TingsRätten

Åter finner jag, beklageligtwis, mig wara orogad af min swåger Ambrosius Zimmerman, hwilcken, då alla hans emot mig förut stälde obillige försök, honom wid denna Rättwisa domstohl misslyckats, nu, genom sin öfwer 85 år gamla Moder, Min Kära swärmoder Anna: Maria Zimmerman, täncker fullfölja hwad hans kittslighet honom leder till, ty då han icke ens med 2ne Laggifte hustrur, med hwilcke, enligt Guds och Mennisko Lag, han wore förpligtad bygga och bo tillsammans, kunnat förenas; Huru will man då begjära, att han skall låta sin swåger och syster lefwa

Sid 819

lefwa för honom ostörda? Men innan jag ingår i något swaromål uti den af honom å sin mors wägnar emot mig instämde sak, påstår och ödmjukast anhåller jag, att Zimmerman måtte åläggas här wid Wällofl:e domstolen præstera en så säker och godkänd Borgen, hwilcken answarar all den Kåstnad och skada, mig genom denna Rättegång förordsakas, som jag för god och giltig årkänner: till hwilcket påstående jag så mycket mer med skjäl är befogad, som det icke lærer wara denna uplyste och Rättwisa domstohl obekant, att Zimmerman flere gånger Kitsligtwis mig för rätta dragit, hwadan han blifwit ådömd betala Rättegångs Kostnader, hwilcka han ej mäktadt ärsätta, samt mot Loflige Tings Rättens utslager till tråts? loflige Lagmans Rätten wädjadt, då han ej heller wågat eller orckadt sådant fullgjöra. Hwilcka Kostnader den nu påstådde löftesmannen äfwen bör answara. Jag får dock hwad de honom förut ådömde Kostnader beträffar, icke obemält lämna; Att dels Blodsbandet emillan Min Kära hustru och Zimmerman, och dels det usla

Ny sida

usla, medellösa, och fattiga tillstånd hwaruti han som allmänt bekant är finnes wara stadd, drifwit mig till det beslut, at icke de samma honom affordra, emedan, till dess gäldande, han till kläderna på Kroppen blottas skulle; Men då han å nyo ofredar mig, är jag föranlåten att utsöka mitt till det yttersta. Häröfwer afwaktas ett Rättwist utslag,

Carl Sandberg

Sid 821

Hwad sålunda förekommit, tog TingsRätten uti öfwerwägande och afsade deröfwer följande

Utslag

Enär i detta mål stämning utwärkad blifwit uti Fru Anna Maria Zimmermans namn, men swaranden dess måg herr Rådman Sandberg icke will anse Rättegången för hennes egen, utan ett påfund af swågern Ambrosius Zimmerman, att under hennes namn utföra sine egne afsigter, hwadan han af den sidstnämde såsom medellös äskat Borgen för kåstnaderna; Enär ock det hærtill kommer, att en om samma hemman som nu i fråga är, emillan Herr Ambros Zimmerman och swaranden Herr Rådman Sandberg, icke längesedan förehafd Rättegång, till den åfwanförmälte misstanka skjällig anledning gifwer; Så, och då Fru Zimmerman, i anseende till dess upnådde höga ålder, som förmältes uphinna Ottatjofemb år, icke kan här till personligt hörande förekomma, anser TingsRätten för nödigt, det bör för

Sid 823

för henne en förståndig och skickelig man, såsom Curator ad litem, tillförordnas, som kan, med insigt, öfwerwäga och pröfwa de Rättegångar som uti dess höga ålder för henne kunna nödige wara, samt äfwen, med owäldigt biträde henne tilhandagå, om hwilkens tillförordnande ...waranden? äger att sig hos Låflige Magistraten i Strömstad anmäla, som dertill lærer utse den, hwilken, mera att afböja än befordra twist och delo så närskylde emillan, behörig skickelighet äger. Och då en sådan Curator förordnad och utsedd är, står det honom öpet, om han laga skjäl dertill finner, att detta mål genom ny stämning fullfölja.

No 92 Genom en så lydande skriftelig
stämnings Requisition

Härmedelst är jag nödsakad ödmjukast anhålla, om Laga stämning och Kallelse å Min Swåger, af sig komne handlanden här i staden Ambrosius Zimmerman till Wette och Tanums Häraders näst pågående Höste Ting

Sid 825

Ting, at mig genmäla och till answar stånda, för mångfaldig åwerekkan å mitt till bebrukning och nyttjande Rätt, uplåtné 1/4dels hemman, **Sör Kieball** kallat, bestående förnämligast

/ 1:mo J olofligt skogshögge å nyssnemnde hemman.

/2:do För then så kallade lifwedens borttagande från Ladan, samt Stallens Ruinerande, medelst

Trossningens förstörande bestående af huggen Juffert med mera

/3:o För skogshögge å nyo till Tjo Tolfter timmer i twenne omgångar.

/4:o För lagd qwarstads brytande; hwarwid thet infallit nemnde Zimmerman, at afhända mig ett partie mig tillhörigt hö.

/5:o För thet han behagat nedhugga en af mig upsatt gjärdesgård, som sedermera af honom till wedbrand hemfördes; Alt detta på wissa tider och Terminer, som wid Rättegången med skjäl, wittnen och bewis styrckas skall, samt att ändteligen

/6:o Min wid thenna Rättegång förordsakade Rättegångs Kostnad är-

Ny sida

årsätta efter ingifwande räkning wid sakens slut.

Öppen talan i alt hwad till thenne Rättegång hörer, eller med then gemenskap äga kan, förbehålles i öfrigit.

Strömstad d: 8de October 1789

Carl Sandberg

Sid 823

Tilltalar Rådmannen i Strömstad Herr Carl Sandberg dess swåger förra handelsmannen Herr Ambrosius Zimmerman derstädes uti föregående mål och påstående.

Wid företagande häraf infant sig kåranden genom dess son Herr Magnus Sandberg, men swaranden war personligen tillstädes, ingifwandes den sednare till stämningensmålets fullföljande, twänne så öfwer swarandens förfarande med skogen, som med gården och husen wid hemmanet Kieball hållne besiktningen, bäge lydande som följer.

Sid 827

N:o 1

1779 d:n 28 Julj infant sig underteknad Crono Ländzman med Nämde-man:n Oluf Matesson i Jörlouf, uppå Rådmannen herr Carl Sandbergs requisition på ¼ Sör Kiebal, till at besicktiga och wärdera det olagla skogshygge som därstädes skolat blifwit föröfwat af handelsmannen herr Ambros Zimmerman i Strömstad; Då denna besiktning skulle företagas, skickades bem:te Nämde-man, till H:r Zimmerman at tillfråga, om han härwid wille wara närwarande; Men swarade at han hwarken går till swågren bem:te herr Sandberg, eller å Kiebals skog. icke desto mindre företogz denna besiktning utj reqvirentens närwaro, som tillika förklarade dät han denne besiktning åskat i synnerhet för framtiden, emedan han tillika med berörde des swåger skall denna fierding Arrenderat af des K:a Mor och swärmor.

Utj denna unga och klena skog, syntes nog anseenl:t hygge utaf furu wed och Timmer, hwars antal man omöjel:n nu kunde specifriciera; utan på dät sätt som merbem:te herr Ambros

Sid 829

bro sig för Nämde-mannen utlåtit, och jämwäl för mig af des hustru tillstodz Neml: at han sedan en liten utplantering af dem bäge skiedt, skolat huggit en Tolf famnar Dubbel wed, som och nogsamt effter synen kunde

bestyrkas; utom detta, fantz till Torpet Båteviks hus upbyggande, sex Tålffter qwistigt, dels gran och dels furu Timmer, som nu wäl skulle blifwit wärderat; Men sökanden utlät sig at dät icke behöfwes; emedan han icke täncker söka härwid annan Revamce? än at härigenom, desto mera wisa sin oskuld till skogens anseenliga förminskning framdeles: hwilken skog som förut anmält är, så ung klen och liten befinnes at den till hemmanetz förnödenhet, nu allenast till giärdzle och Bräntzle kan anses. Således synt och befunnit betygar UtSupra

Joh:P: Holmström
Crono Ländzman
Oluf Matesson
Nämdeman

Sid 829- höger sida

N:o 2:

På nedanskrefne Dato hafwa undertecknade uppå Rådman Herr Carl Sandbergs anmodan sig instäldt på Keball at efterse och wärdera de skadar som där, fd efter annan genom Ambrosius Zimmermans åtgärd blifwit tillfogade, och befunnit nemligen:

/ 1mo En hop af swin uprotar Äng på flere ställen och kan wärderas i det ringaste till Sexton skill: Specie.

/2do Gick wi till Ladugården för at efterse låset och dess riktighet, men befants i stället för Sandbergs wid Seqvesteret ditsatte lås, en af Zimmerman dithängd, så kallad Kolfwe Lås, och när Sandberg som hade nyckelen till sit lås hwilcken han då först emottog af Pottmakaren Falck, som nemde Falck emottagit wid Seqvesteret å de ditlagde Tio Las Hö; och nu först återlemnadt i vår närwaro, felades låset hwilcket Sandberg efterfrågade, och fick weta, at Zimmermans son wid något tillfälle då han skulle uttaga hö, ofelbart på des Faders anmodan den 1ste denna månad samma sönderslagit och kastad på Bärget utmed Ladudörren, som sedermera af Fru Sandströms husmans son uptagen och dit inburen at i förwar hafwas, hwilcket nemdemannen Gustaf Trulsson jemte nyckelen til sig tog emedan den war obrukbar gjorder.

/3tio Wid höets uttagande befants det wäl något litet skadat förmedelst det war för färskt inlagdt och blef

Sid 831

blef i vår närwaro upmätit till Ätta 1/4dels Las . Ladugården besågo wi äfwen, som war i uselt stånd, så till wäggar som tak, och lifweden Kring om Ladan som war 22 alnar til längd war aldeles borta och osynlig, en del telgen uti Ladan äfwen ock borta. Detta alt äfwan förmälte will och Kan wi med trygghet besanna, som skedde på Keball den 12te November 1787.

Gustaf Trulsson	Hans Olsson
Nämdeman i	Nemdeman i
Buwall	Böö

Sid 833- höger sida

Swaranden derefter inlämnade en så lydande inlaga:

Sid 831

S:T: Till TingsRätten

Sedan jag med största oro förnummit at min måg Rådmannen H? Carl Sandberg, söker på hwarjehanda sätt, få sak med min son Ambros Zimmerman, och det genom reqwirerad stämning til nu instundande Laga Hösteting, för giord åwerkan med mera, å mit tilhörige 1/4dels mantal Sör Keball, så wäl under bebrukningz åren som sedan, så finner iag mig alt derföre, föranlåten hålst min son aldrig giordt annat wid nemde hemmans

Sid 833 vänster sida

mans skog eller inägor, än alt efter mina order, fulkomliga Lof och minne, at ikläda mig swarsmålet emot min måg, alla de puncter stämningen innehålla, så snart min måg Sandberg finner sig fogad mig derför Lagsöka, Och anhåller jag ödmuikel: at min son emedlertid från swarsmålet befrijas må,

Ströms. d: 26 Octbr 1789 Anna M: Zimmerman

Att Enckan Madame Anna M: Zimmerman, förestående egenhändig medelst hållande i pennan med sundt förnuft och wälberädt mod, underskrifwit, kan wi när påfordras med liflig Ed bekräfta.

Jonas Liungström	Jacob Stare
------------------	-------------

Sid 833

Häröfwer utsades efterföljande

Utslag

Emedan den å swarandesidan sidst ingifne skriftelige inlaga, tydeligen förmår, att Parternes swärmoder Fru Anna Maria Zimmerman iklädt sig answaret i denna sak, och TingsRätten i ett nyss förehaft mål, ansedt nödigt, att i anseende till hennes upnådde höga ålder, utöfwer Ottatio år, för henne bör förordnas en säker och skickelig Curator, som henne i slike mål, med öwäldigt biträde, kan tilhanda gå; Ty finner ock TingsRätten nödigt, det bör jämwäl detta ankomma uppå bemälte Curators höran och tillstyrkande, då han förordnad blifwer, hwarefter målet genom ny stämning fullföljas må, i fall käranden sig dertill befogad finner.

Sid 861

No 113 *Aé: Kronolänsman Hellberg stämmer bönder i Lur för att ha underlåtit vägröjning på "den så kallade domare vägen ifrån Skiälleröd till Luurs kyrkia så wäl som å Preste vägen ifrån sistnämnde till Tanums kyrkia" efter besiktning den 15 oktober. Vägarna anses vara av de sämsta i orten. Om de inte repareras är de snart ödelagda. Många blev bötfällda.*

Sid 957

den 6 nov. 1789

No 181 Enligt stämning fordrar **Tegelmästaren Michael Lind** på Säm Lars Ohlsson ifrån Sannäs, betalning för fyratusende århållne mursten, som år 1787 för Sex Riksd 8 sk. 1000det eller till sammans Tiugufyra Rdr 32 sk Specie blifwit betingade, hwarföre alltså laga ränta, jemte Rättegångskostnad tillika utsökes.

Lars Ohlsson har åter genstämt Michael Lind, med påstående at lagligen wisa, det Lars annorledes kiöpt och emottagit det åkärade Tegel, än at uti skiärgården afsättia för Linds räkning, men som uti Mastrand?, hwaräst hans äntel. försökt at få samma föryttrad. derpå blifwit slagit warak?, har Lars det återfört till Sannäs, thår Teglet ännu finnes, hafwandes Lars för frakten deraf aldrig ännu förnögd blifwit hwarföre ei mindre betalning derföre än rättegångskostnad nu påstås.

Då desse måhl företogos infunno sig Parterne å ömse sidor personligen, och ehuru hufwudkiäranden påstod at wärkeligt kiöp blifwit slutat den omförmälte tid om Teglet, kunde likwäl sådant desto mindre af honom wisas, som han i stället omsider måtte medgifwa swarandens och vice versa kärandens anförande uti den utagne genstämningen, hwarföre. och uppå Parternes tillstyrkan at om den fordrade frakten förenas, sedan den senare eller Lars Ohlsson derifrån, och då han med rättegång beswärad blifwit, ei afstå wille, the gemwäl thärom öfwerenskommo at den samma med Twå Riksd utgiordes hwilka Twå Riksd, jemte Trettjotwå skillingar uti Rättegångskostnad Tegelmästaren Lind alltså åläggas at Lars Ohlsson wid anfordran giällda, till undwikande af laga utmätning.

Aé: Målet mellan kyrkoherde Gothenius och kronobefallningsman Greiffe och vice versa, som vid sommartinget uppgavs skulle fortsätta vid detta ting, syns inte till. Det blev tydligen ingen fortsättning vid tinget i denna sak.

Sid 1007

Urtima ting 27 nov. på Vik

Om en vid gränsen till Norge funnen båt m. 2 döda svenska män. Hade föregåtts av en undersökning, som hållits på Hjälmberg den 25 november och finns redovisad på sidan 1009.

INTECKNINGSPROTOKOLL HT

Elgö bild 3080 o 3090

Rossö bild 5040,

Sid 1003 Sör Kebab bild 5060=sid 1003- se print.

No 11 Till TingzRätten inlämnades följande skriftelige Förbindelse.

Enligt den för detta emillan mig och min Kära son Ambr: Zimmerman, träffade öfwerens kommelse och slutade Contract, sålunda at han skall hafwa, all möjlig omsorg, wårnads och skiötsel om mig på min ålderdom i hela min Lifstid den må bli Lång eller kort, alt som den nödige Guden den täks utse, emot dett jag förbundit mig betala till honom en oafkortad Summa stor Rdr Twåhundrade Specie, och som nu min Kära son redan ett års tid warit mitt bistånd, wisatt mig all wårnads och skiötsel, ja mera än jag kunnat förwäntat, i synnerhet **under de Norrskes infall**, sidstl. höstas, så finner jag mig deremot, härmedelst föranlåten, och till berörde min sons säkerhet för förestående Rdr 200 Sp: pantsätter mitt ägande hemman et fjerdedels mantal i Sör Kebab belägit i Wette härad Skiee sockn, och lämnar jag honom mitt fullkomliga tillstånd att wid nästinstundande Laga Sommar Ting utan någon vidare Communication med mig derå Laga inteckning söka, hwilket alt med min hands undersättiande uti närstående Goda Herrars närwaro som dett intyga kan som bekräftas af Strömstad den 4de Maji 1789.

Sa Sp: 200 Rdr Anna Maria Tranberg.

Att salig Rådmannens Olof Zimmermans efterlefverska, Enkan Madame Anna Maria Tranberg med sunt förnuft och wäl beråt mod utgifwit åfwanstående förskrifning på Twå hundrade Riksdaler Specie, samt förskrifningen egenhändig medelst hållande i pennan under-

Sid 1005

skrifwit, kan af oss, såsom tillkallade wittnen, med Liflig Ed bestyrkas om så påfordras skulle.

L: Dahlblom

Jonas Lundström

Att Madame Zimmerman, än ytterligare ärkaner ofwanstående skuldsedels Ricktighet och Laga intekning söka på sätt som förestår eller wid detta nu påstående Ting utan vidare Communication intyga undertecknade af Strömstad den 26 October 1789.

Pehr Arenstedt

Jacob Stare

Äfwen och har Änkan Madame Anna Maria Zimmerman med sundt förnuft och wäl beråt mod ärkänt förestående skuld och pant förskrifningz ricktighet, och tillika lemnat sin son Ambr. Zimmerman sitt fullkomliga tillstånd att uti föreskrefne panten Ett Fjerdedels mantal Sör Kieball, wid nu påstående Laga Höste Ting Å Tingzstället Hede Laga Inteckning söka, utan någon vidare Communication med henne hwilket wi såsom närwarande på anmodan med hand å Bok lifligen intyga kan om så påfordras skulle. Strömstad den 29. October 1789

P: Zetterberg

Jonas Holm

w:stadsFiscal,

Klåckare i Strömstad

Som uppå anhållan af förra handelsmannen i Strömstad Ambrosius Zimmerman, offentel. uplästes och ord ifrån ord här intogs, Hwarefter han tillika yrkade, att det 1/4dels mtl Sör Kebab, som dess moder Madame Anna Ny sida

Maria Zimmerman född Tranberg pantförsorefwit, måtte, till säkerhet för de åt honom utlofwade 200 Rd Specie lagligen Intecknas men som härunder Rådmannen? i Strömstad Herr Carl Sandbergs son Magnus Sandberg, hwilcken, jämwäl sig instälde deremot anhölt, att Zimmermans ansökning om Intekning i Sör Kebab, måtte innan den bewiljas, blifwa utstält till Communication med b:te dess Fader, som åfwannämde hemman innehafwer; Fördenskull Och som det nogsamt bekant är, att Zimmermans i förromrörde måtto gorde ansökning, wärkel:n rörer Rådmannen herr Carl Sandbergs rätt; warder densamma ock utstält till Communication med denne senare hwars utlåtande sökanden nästa laga Ting härstädes bör åter ingifwa; hwarefter TingsRätten sig närmare öfwer hwad sökt är, utlåta will.